Bursa Lisesi İngilizce Öğretmeni
M. GÜLBAHAR'ın
İNGİLİZCEDEN TÜRKÇEYE
Resimli ve telâffuzlu
BÜYÜK LÛGAT'in
Birinci cildi A - F 912 sahife, 2200 resimli nefis cild olarak çıkmıştır. Fi: 10 liradır. Ankarada Akba, İstanbulda Ahmed Halid, Tünel ve Beyoğlu Kitabevlerinde bulunur. 2 nci cildi G - P basıda olduğu sayın okuyuculara arzolunur. On liralık posta havalesiyle her yere gönderilir. Adr: O. Gülbahar, Topkapı tramvay Cad. No. 86 İstanbul.

Cumhuriyet

22 inci yıl Sayı: 7535

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298, İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Perşembe 9 Ağustos 1945

Ankara konserlerinden büyük muvaffakıyetle dönen eşsiz sanatkâr
HAMİYET YÜCESES
Muazzam SAZ Arkadaşlarile Ses kraliçesi
SAFİYE
ve bestekâr SALAHADDIN PINAR
Her Akşam
Kristal'de

Rusya Japonyaya Harb ilân Etti

Kararın, Amerika ve Ingilterede uyandırdığı ilk intıba: "O halde bütün dünyada harb bitmek üzeredir,,

Sovyet Hükûmeti, verdiği kararı Japonyaya dün resmen bildirdi

Japonyanın daha evvel sulh için tavassut istediği anlaşılıyor

Uzakşarkta Rusya ve Japonya

Sovyet Dış Bakanının demeci

Molotof, Anglo-Saksonların Potsdam konferansında Rusyanın Japonyaya karşı harbe girmesi talebini ileri sürdüklerini ilân etti

Moskova 8 (R.) — Sovyetler Birliği Dış İşleri Halk Komiseri Molotof Japon büyük elçisi Sato'yu kabul ederek, Sovyet hükûmeti namına Japon hükûmetine bildirilmek üzere şu demeci yapmıştır:

«Hitler Almanyasının hezimete uğrayıp teslim olmasından sonra, Japonya hâlâ harbin devamına çalışan tek büyük devlet olarak kalmıştır. Üç devletin, yani Amerika Birleşik devletleri, Büyük Britanya ve Çinin Japon silâhlı kuvvetlerinin kayıdsız şartsız teslim olmaları hususunda 26 temmuzda yaptıkları taleb Japonya tarafından reddedilmiştir. Böylelikle, Japon hükûmetinin Uzakdoğudaki harbde tavassut etmesine dair Sovyetler Birliği hükûmetine yaptığı teklif her türlü imkânı kaybetmiştir.

«Japonyanın kayıdsız şartsız teslim talebini reddetmesini gözönünde tutan Müttefikler Sovyet hükûmetine müracaat ederek, harbin sona ermesi, kurbanların azalması ve genel barışın tez elden yeniden kurulması için, Japon saldırganlığına karşı harbe katılmasını teklif etmişlerdir.

«Sovyet hükûmeti bir müttefik sıfatile kendi ödevine sadık olarak Müttefiklerin bu teklifini kabul etmiş ve 26 temmuzdaki üç devlet demecine katılmıştır. Sovyet hükûmetinin fikrince, Sovyetlerin bu siyaseti barışın gelişini yakınlaştırmaya, halkları daha fazla kurbanlar vermekten ve ıstıraplar çekmekten kurtarmaya ve Japon halkını Almanyanın kayıdsız şartsız teslimi reddettikten sonra geçirdiği tehlikelerden ve tahribattan kurtarmağa matuftur.

«Yukarıdaki noktalar dolayısile Sovyet hükûmeti yarından, yani 9 ağustostan itibaren Sovyetler Birliğinin kendini Japonya ile harb halinde sayacağını bildirir. — 8 ağustos 1945.»

Molotof bu demecin, ayni zaman-

— *Arkası sahife 3. Sü. 1 de* —

Japonyanın Moskova Büyük Elçisi Sato

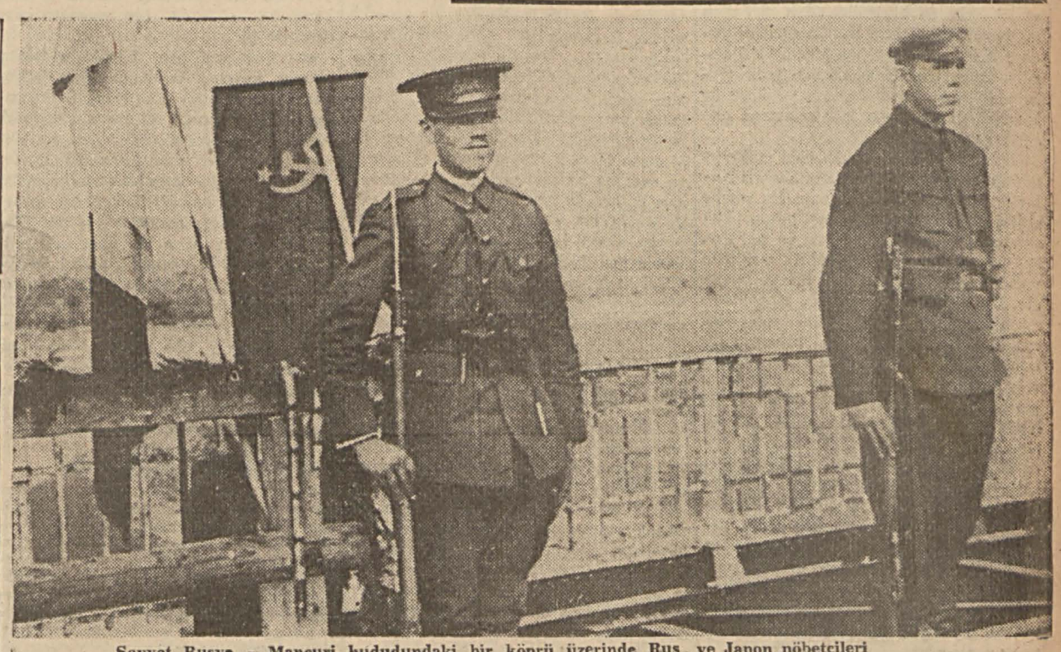
Sovyet Rusya - Mançuri hududundaki bir köprü üzerinde Rus ve Japon nöbetçileri

Amerikada sevinc

Japon hükûmetinin sukutu ve yeni hükûmetin İmparatora dayanarak sulh istemesi bekleniyor

Bir gazeteci, Amerika Cumhur Başkanından sordu: "Rusyanın bu kararı Atom bombalarile alâkalı mıdır?,,

İngiltere Başbakanlığının tebliği

Başkan Truman, Dış İşleri Bakanı Mr. Byrnes ve Amiral Leahy ile konuşurken

Washington 8 (O.W.İ.) — Sovyetler Birliği, Japonyaya harb ilân etmiştir. Bu haberi, bugün Başkan Truman bizzat kendisi vermiştir.

Cumhur Başkanı, başkentte bulunan muhabirleri hususî bir basın konferansına davet etmişti. Sağında hususî kurmay başkanı Amiral Leahy ve solunda Dış İşleri Bakanı Mr. Byrnes olduğu halde yazıhanesinin önünde oturmuş olan Cumhur Başkanı, 30 kadar muhabirin etrafında toplanmaları için bir dakika bekledikten sonra şunları söylemiştir:

«— Size basit bir beyanatta bulunacağım. Fakat bu beyanat o kadar önemlidir ki, bunu daha ziyade geciktiremem. Sovyetler Birliği, Japonya ile harb halindedir. İşte bu kadar!»

Londra 8 (B.B.C.) — Sovyetler Birliğinin Japonyaya harb ilân etmesi günün en mühim hâdisesi olarak karşılanmıştır. Amerika Cumhur Başkanı

— *Arkası Sa. 3, Sü. 4 te* —

Boğazlar meselesi

Londrada ileri sürülen kanaat

« Bu mesele henüz resmen ileri sürülmüş ve hâd bir safhaya girmiş değildir »

Atina 8 (a.a.) — Anadolu Ajansının özel muhabiri bildiriyor:

Üç gün evvel Londraya giden Vradini gazetesi başmuharriri Bortolis, güneydoğu Avrupaya aid muhtelif meseleler

— *Arkası sahife 3, Sü. 1 de* —

Günler gebedir

Dört yüz kilometre uzaklıktan sesi duyulduğu söylenen atom bombasının politika alemindaki yankıları da yavaş yavaş işitilmeğe başlandı. Amerika gazetelerinde çıkan yazılar, bu yeni silâha güvenerek, yarınki barış düzeninin kurulmasında Washington hükûmetinin daha ağır basacağını, tahakküm politikalarına bundan böyle meydan verilmiyeceğini ileri sürüyorlar. Potsdam konferansının vardığı sonuclar hakkında memnuniyetsizlik gösteren Anglo - Sakson muharrirlerin sayısı da şimdiden bir hayli kabarmıştır. Attlee ile Truman arasında bir konuşma yapılacağından ve sonra yeni bir Üçler konferansı toplanacağından bahsediliyor.

Fakat, son politika gelişmelerinin en aydınlatıcı yankılarını Birleşik Amerika Cumhur Başkanı Truman tarafından bu günlerde söylenecek olan nutukta bulacağız. Potsdam toplantısının sonuclarına dair olsun, Japonyaya karşı güdülen askerlik hareketlerinin özüne dair olsun, asıl durumu dünya efkârına en iyi bir tekilde şüphesiz yalnız Truman gösterebilecektir.

Normal şartlar altında geçtiği takdirde Uzaksark harbinin bir iki yıldan önce son bulamıyacağı şimdiye kadar söyleniyordu. Atom bombasile ortaya çıkan yeni Amerikan taarruz ve imha silâhı bu harbi ne derece kısaltacaktır? Anglo-Sakson basınındaki yayınlara bakılırsa, yeni silâhın özü yeryüzünde devrim yapacak kadar ehemmiyetlidir. Bir tek bomba ile üç yüz bin nüfuslu Hiroşima şehrinin dörtte üç nisbetinde harab olduğu iddia ediliyor. Fazla insan kaybını mümkün mertebe önlemek maksadile Japonyaya kırk sekiz saatlik bir ültimatom verileceğini, sayed Tokyo hükûmeti bunu teslim olmamakta ısrar ederse, artık bütün Japon şehirlerinin arka arkaya yerle bir edileceğini duyuyoruz. Bu bomba sahiden bu derece müthiş bir şey ise, Japon mukavemetinin bir kaç güne, bir kaç haftaya, bilemediniz bir kaç aya kadar son bulmasını beklemek gerek.

Fakat Japon mukavemetinin sona ermesi, Uzakşark meselelerinin de çözülmesi manasına alınamaz. Tam tersine, Japon hükûmeti teslim olmakla Uzakşarka aid bir çok meseleler kendiliğinden ortaya çıkacaktır. Sovyet Rusya ile

NADİR NADİ

— *Arkası Sa. 3. Sü. 4 te* —

BUGÜN
SIRÇA KÖŞK!..
CEMAL NADİR'in
büyük renkli
karikatürü
— 4 üncü sahifemizde —

Rusya ile Japonyanın bu harbdeki münasebetleri

Tarafsızlık muahedesinden ilânıharbe kadar

Sovyetler Birliğile Japonya arasındaki münasebetler, son yıllar içinde, aradaki tarafsızlık andlaşmasına dayanmakta idi. Bu andlaşma 1941 yılının nisanında imzalanmış ve o zaman çok önemli bir sulh amili sayılmıştı. Sovyetler Birliği 1939 da Almanya ile anlaşmış bulunduğu için 1941 nisanında imzaladığı Sovyet - Japon tarafsızlık muahedesile gerek Avrupada, gerek Asyada harbe girmek ihtimallerini bertaraf etmiş oluyordu.

Fakat 1941 nisanında yapılan bu an-

— *Arkası sahife 3, Sü. 5 te* —

Sovyet Rusyanın Japonyaya karşı hazırlıkları

Washington 8 (Radyo) — Burada ileri sürüldüğüne göre Sovyetler Birliği Avrupada harbin bitmesindenberi, Uzakşarktaki ordularını takviye ile meşgul olmakta ve bu orduları, Japonya tarafından Mançuride tutulan ordulara her bakımdan üstün hale getirmek için çalışmakta idi. Nihayet Sovyet Birliğinin harb ilânına karar vermesi bu hazırlıkların da tamamlanmış olduğunu göstermektedir. Harbden önce Sovyet Rusya Uzakşark ordusunun mevcudu bir milyon eri bulmakta idi. Şimdi bu miktarın bir hayli arttığı tahmin olunmaktadır.

Japonya feryad ediyor

Atom bombasının müthiş tahribatını anlatan Japon radyosu tarafsızların müdahalesini istedi

Hiroshima şehrinin yüzde altmışı bir enkaz yığını haline geldi, infilak esnasında bina parçaları 7000 metreye kadar uçtular

Amerikalılar Pasifik üslerine yeni atom bombaları getirdiler

Londra 8 (a.a.) — Tokyo radyosu bugünkü yayımında atom bombasının Hiroshima'da yaptığı dehşetli tahribatı uzun uzadıya anlatmış, tarafsızların müdahalesi ve Amerika ile uzlaşma için müteaddid hitablarda bulunmuştur.

Japon radyosunun verdiği malûmat

Londra 8 (B.B.C.) — Japon radyosu muhtelif yayımlarında atom bombasının

— *Arkası sahife 3, Sü. 2 de* —

Amerikan Generali L. Groves, atom bombasının kâşiflerinden Prof. J. Chadwick (solda) ve Dr. R. Tolman (sağda) ile konuşuyor

Paul Reynaud nun Hatıraları

Fransanın son Başbakanı, bu harbin gizli kalan safhalarını ve Fransız cephesinin yıldırım süratile çöküşündeki sırları bütün teferrüatile ifşa ediyor.

Bugün 2 nci sahifemizde neşre başladık

Zonguldak Belediyesinin gösterdiği dikkatsizlik

Memleketimizde maden kömürünü ilk defa bulan Uzun Mehmedin anıtı sökülerek yerine hâlâ yaptırılıyor

Zonguldak 8 (Telefonla) — Kömür havzasında kömürü keşfeden Uzun Mehmedin hatırasını yaşatmak maksadile bir park yapılmış ve Cumhuriyetin onuncu yıldönümünde bu bahçenin orta yerine, beton bir kaide üzerine, ocaklarda kullanılan emniyet lâmbasının büyültülmüş bir şekli timsal olarak konulmuştu. Bu suretle Uzun Mehmedin halefleri tarafından istirahat yeri olarak kullanılan güzel bir park ve anıt meydana gelmişti.

Fakat, bundan iki sene önce parktan herkesin oturmasına mahsus kanapeler kaldırılmış ve bahçeyi bir kahvecinin gazino şeklinde işletmesine müsaade edilmiştir. Bu arada, parkın kapısı üzerinde «Uzun Mehmed parkı» yazılı levha da sökülerek kaldırılmıştır.

Son defa ise, belediye encümeninin verdiği bir kararla, parkın şehir tarafında kalan en hâkim yerine bir halâ yaptırılmasına başlanmıştır. Bu halâ yer altında değildir ve parkı tamamile kapatacak derecede büyüktür. Bina, parkı tamamile örtmekte ve görünmesine mâni olmaktadır. Uzun Mehmedin

— *Arkası sahife 3, Sü. 6 da* —

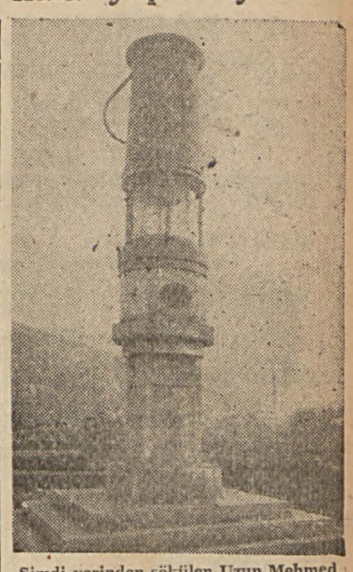
Şimdi yerinden sökülen Uzun Mehmed namına dikilen anıt

FENNÎ BAHİSLER

Atom bombası

Eski ve yeni bombalar arasında mevcud ana farkları tetkik

Yazan: Prof. Salih Murad Uzdilek

— 2 —

Dünkü, hikâye kılıklı, yazıdan sonra sadede giriyorum. Okuyuculara neticeyi biran evvel bildirmek düşüncesile problemin tafsilât ve izahını sonraki yazılara bırakarak eski ve yeni bombalar arasındaki ana farkı bildireceğim.

Eski bombalarda molekül veya atomlar arasında kimyasal reaksiyonlar cari idi. Atom bombasında ise atom çekirdekleri arasındaki fiziksel reaksiyonlar cari olsa gerektir.

Birincisine misal olarak eski patlayıcı maddelerin en önemlilerinden biri olan nitrogliserini alalım. Bunun molekülünde 3 karbon, 5 hidrojen, 3 azot ve 9 oksijen atomu var. Yani, bu maddenin terkibinde hem kendi karbon ve hem de hidrojenini yakmağa kâfi miktarda oksijen var demektir.

Gerçi bu ve bunun gibi eski patlayıcı maddeler adi şartlar altında kararlı iseler de sıcaklığı artırmak veya âni sadme gibi şartların biraz değişmesi bunları kararsız kılar, inhilâle uğratır ve patlatır. Bu patlamanın hızı ve tesiri maddede vukua gelen reaksiyonun hızına bağlıdır. Basit bir hesab yapalım. Nitrogliserinin bir gram molü, yani molekülü ağırlığı olan 227 gramlık nitrogliserin tamamile yansa ve patlasa yaklaşık olarak 360,000 kalorilik yahud 15,000 kilogrammetrelik enerji meydana gelir. Bu halde 10 kilogramlık nitrogliserinin patlaması 6000 ton-metre kadar enerji meydana getirir demektir. Bu ise Ege vapurunu bir metre yukarı kaldırır demektir. Bu hesab tamamile teoriktir. Pratikte bundan daha az enerji elde edilir. Nitekim barut hakkı bir tona yakın olan 40 santimetrelik gemi toplarında barutun yanması mermiye ancak 33,000 tonmetrelik ginetik enerji vermektedir. Biz burada kıyas yaparken sadece teorik neticeleri alacağız.

Bu reaksiyonda klasik kimyanın anadirekleri olan

(1) Maddenin korunması

(2) Enerjinin korunması

Prensipleri caridir. Bu prensiplere göre nitrogliserin molekülü parçalanır, yeni moleküllere inkılâb eder. Fakat, bu sırada madde miktarı değişmez. Molekülde gizli yatan kimyasal enerji boşanır, ginetik enerjiye inkılâb eder; tıpkı kurulu bir yayın boşanması gibi.

Fakat atom âlemine ve fiziğine gelince iş değişir. Burada bu iki kanun cari olmayıp bunların yerine Einstein'in bulmuş olduğu bir münasebetten ibaret olan (kütle + enerji) nin korunması prensipi caridir.

Lavvazye prensipi olan (maddenin korunması) kanununa göre tabiatte mad de kütlesi kaybolmaz, belki bir şekilden diğer şekle geçer. Joule ve Helubolтz'un (enerji korunması) prensipine göre tabiatte enerji kaybolmaz, belki bir şekilden diğerine geçer. Einstein eşdeğerlik prensipine göre (kütle + enerji) korunur; fakat madde enerjiye ve enerji de maddeye inkılâb edebilir.

Bu hale göre klasik kimyanın reaksiyon prensipleri ve termodinamiki yerine modern fizikte çekirdekler (atom çekirdekleri) reaksiyon prensipleri caridir. Şimdi bu reaksiyonu da bir misalle anlatayım. Yeni atom cetvelinin üçüncü hanesinde oturan Lityun atomunun, atom ağırlığı 7 olan isatopuna, bir proton (yani, hidrojen atamounun çekirdeği) ni bombardıman etmekle ikinci Helyum atomuna çevirelim. Bu sefer çekirdek reaksiyonu

Lityum + Hidrojen = Helyum

olur. Bu reaksiyon denkleminin sol tarafındaki kütleler toplamı 8.0261 olduğu halde sağ taraf toplamı 8.0078 dir. Bunlar arasında 0,0183 kadar bir kütle farkı derhal görülür. Binaenaleyh bu reaksiyonda kütle korunması prensipi artık cari değil. Acaba, bu reaksiyonda kaybolan kütle nereye gidiyor? Verilecek cevab yok olup enerjiye inkılâb etmesidir.

Meydana gelen iki helyum atomu pek yüksek ginetik enerji kazanıyor, uçup gidiyor. Bu transmotasyonda hasıl olan enerji bir ergin (*) milyonda 7 si kadardır. Gerçi bu enerji bir bakışta az gibi görünürse de bir gram lityumda milyon milyon milyondan fazla atom bulunduğu gözönünde tutulursa bir gram lityumun helyuma inkılâbının 16 milyon milyon milyon erg hasıl ettiği basit hesabla anlaşılabilir. Bu ise 160 milyar kilogrammetre demektir.

Bunun da hesabı basit. Yukarıdaki çekirdek reaksiyonunda 0.0183 gram kütlenin kaybolduğunu bildirmiştik. Einstain'ın enerji eşdeğerlik prensipine göre (ne olursa olsun) bir gramlık bir madde enerjiye inkılâb ederse 9 milyon milyon kilogrammetrelik enerji hasıl olur.

Bunu beygir kuvveti saatine çevirirsek 3 milyon beygir kuvveti saati eder. Büyük bir translatlantiğin makinelerinin gücü 100,000 beygir kuvveti olduğuna göre bu enerji bu gemiyi 3000 saat seyrettirecek demektir. Hulâsa bir gramlık madde tamamile yok olup enerjiye inkılâb etse bu gemi bu enerjile buradan New-Yorka gidebilecek demektir. Tabiatte kolaylıkla cereyan eden bu transmotasyonu yeryüzündeki lâboratuvarda kolay göremeyiz. İleride göreceğimiz gibi atom bombardımanında gerek merıni ve gerekse hedefin pek küçük olmasından dolayı ilk zamanlarda ancak yüz milyonda bir mermi hedefe isabet ediyordu. Şimdi bunun artması işi atom bombasına kadar götürmüş olsa gerek.

Tabiat lâboratuvarında güneş her saniye kütlesinden dört milyon ton kaybediyor. Yani dünkü güneş bugünküne göre 360,000 milyon ton daha ağırdı. Bu kaybolan madde mekâna enerji şeklinde yayılıyor, bize hayat veriyor.

İlim adamları tabiat lâboratuvarında büyük mikyasta cereyan eden olayları yeryüzündeki lâboratuvarlara indirmeğe ve onun metodlarını taklide çalışıyor. Bu taklidin en canlı misali kömür değil midir? Kömür, yüzbinlerce sene evvel toprak altında kalmış ağaçların müstehasesidir. Ağacın güneşten aldığı enerji kömürde saklıdır. Biz kömürü yakmakla bu enerjiyi alıyoruz. Güneşte ışık enerjisi toplam enerjinin üçte biri kadar tuttuğundan biz de kömürden az miktarda ışık, fakat daha fazla ısı enerjisi alıyoruz. Kömüre veya güneşe dayanan ışık kaynakları daima az randımanla çalışır. En iyi elektrik ampulünün ışık randımanı yüzde beşi ancak bulur.

Tabiat lâboratuvarında cereyan eden bu olayı biz odunu mangal kömürü haline getirmekle taklid ediyoruz. İkisi arasında farklar var. Tabiatin uzun zamanda yaptığını biz kısa zamanda yapıyoruz, fakat onun kadar randımanlı değil.

İşte atom bombasının dayandığı modern fizik tabiat enerjisinden fazla istifade yolunu bulmağı öğretiyor. Bu fayda derecesini bir misalle anlatayım. Ajans haberlerine göre, bir atom bombası 20,000 tonluk adi bombaya bedelmiş. Bütün Panama kanalının açılışında kullanılan dinamitlerin toplamı 28,000 ton imiş. Bu haber doğru ise ikisi arasındaki farkın nekadar büyük olduğu derhal göze çarpar.

Şunu da söyliyeyim ki bombalar yalnız tahrib vasıtası değil, imar vasıtasıdır da. Amerika Birleşik Cumhuriyeti sulh zamanlarında 2 ilâ 3 yüz bin ton patlayıcı madde kullandığı halde 1914 harbinde sarfedilen patlayıcı maddelerin toplamı bir milyon tonu pek geçmez. Şehirleri yıkmak için kötü maksadlarla kullanılan bombalar demiryolu tünelleri ve nehirler altındaki tünelleri açmak, yol yapmak, çimento ve taşocaklarını işletmek gibi yüzlerce faydalı işlerde kullanılır. Geçen harbde artakalan patlayıcı maddeler böyle iyi maksadlarla kullanılmıştı. Gönül ister ki bu atom bombası da harbi ortadan kaldırsın, insanlar tabiat enerjisini daha faydalı, hayatı ucuzlatan ve konforu artıran işlerde kullansınlar.

Klasik fizik ve kimya sıcaklık ve basınc değişimleri gibi mikroskopik olaylar üzerinde çalışırken modern fizik veya kimya (şimdi ikisi birleşmiş ve birincisi ikincisini içine almıştır) atom içine girerek mikroskopik olaylar üzerinde etüd yapıyor. Atom bombası da modern fizik prensiplerine dayanan bir nesnedir.

Okuyucular arasında yeni ve hattâ klasik fizikle yakından teması olmıyan ve fenni terimleri ve birimleri iyi bilmiyenler varsa bundan sonra yazacağım iki üç makale onları tenvire yarayacaktır.

O yazılarımda problemin izahına çalışacağım. Bu izahı yaparken kronolojik sıra takib ederek ilmin bu şubesinin terakki hatvelerini göstereceğim.

(*) Erg fizikte en küçük enerji birimi olup bir kilogrammetrenin yüz milyonda biri kadardır. Bir kilogrammetre ise bir kilogramlık ağırlığı bir metre kaldırmakla yapılan iştir.

Şehir haberleri

İngiliz hava yolları müdürü şehrimizde

Memleketimizden geçecek havayolları hakkında tetkikler yapılıyor

İngiliz Ortaşark Havayolları Umum Müdürü Mr. Max Well dün uçakla Ankaradan şehrimize gelmiştir. Mr. Max Well, harb içinde birkaç defa daha memleketimize gelmiştir ve Türkiyeyi iyi tanımaktadır. Umum Müdür, kendisile görüşen bir muharririmize demiştir ki:

«— Çok sevdiğim İstanbulu tekrar ziyaret fırsatını bulduğum için bahtiyarım. Seyahatim resmî değil, hususidir. Savaş sonunda dünyayı katedecek hava yolları memleketinizden de geçeceği için bir müddettenberi Devlet Havayolları ile karşılıklı konuşmalar yapmaktayız. Ankaradayken bu mesele üzerinde bazı temaslar yaptım. Fikrimce Ankara hava meydanı gelecekte alacağı önem karşısında küçük kalmaktadır. Maamafih devletin daha geniş bir meydan inşası için karar verdiğini memnuniyetle öğrendim. İstanbul meydanı nisbeten daha iyidir, lâkin onun da genişletilmesi gerekmektedir.»

Mr. Max Well cumartesi günü uçakla Kahireye dönecektir.

Bugün Ramazan

Bugün Ramazandır. Müftülük camilere vâizler tayin etmiştir. Zeytinyağı azlığından dolayı kandil yakan minarelerde tenvirat yapılmıyacaktır. Yalnız elektrik tenviratı yapılacaktır. Evkaf, camilere mukabele okuyacak hafızları tayin etmiştir. Pide imali için fırıncılar tarafından Belediyeye bir müracaat vaki olmamıştır. Böyle bir müracaat olursa müsaade edilecektir. Yalnız simidciler müracaat etmişlerse de bunların ellerindeki un bu işe kifayet etmiyeceğinden müsaade edilmemiştir.

Adalet Bakanı gitti

Bir müddettenberi şehrimizde bulunan Adalet Bakanı Ali Rıza Türel dün Akşamki trenle Ankaraya dönmüştür.

Sağlık Bakanı Trakyaya gitti

Şehrimizde bulunan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Sadi Konuk dün otomobille Trakyaya gitmiştir.

Birlikler Umumî Kâtibi değişti

İstanbul İthalâtçı ve İhracatçı Birlikleri umumî kâtibi Salâhaddin Çuhruk, İzmir İncir ve Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliği umum müdürlüğüne tayin olunmuş, Birlikler umumî kâtibliğine de Ticaret Bakanlığı müşavirlerinden Mümtaz Rek getirilmiş ve dün şehrimize gelerek yeni vazifesine başlamıştır. Mümtaz Rek, İç Ticaret ve Teşkilâtlandırma umum müdürlüklerinde, Moskova, Paris, Barselon ticaret konseyyeliklerinde ve bir zaman İstanbul İaşe müdürlüğünde bulunmuştur.

Mersin İthalâtçı ve İhracatçı Birlikleri umumî kâtibi Omerin de istifası kabul edilmiştir.

Celebler nihayet yola geldi

Belediyenin enerjik hareketi karşısında celebler fazla mukavemet edemiyerek, sürülerini Belediyenin tayin ettiği fiatı koruyacak bir bedelle satmağa muvafakat etmişler, bu suretle dün 3498 koyun, 650 sığır satılmış ve Mezbahaya sevkedilmiştir. Bu suretle bugün kasablarda bol miktarda et bulunacaktır. Iki günlük et noksanlığından faydalanmak isteyen kasabların takibi için muhtelif mıntakalara Belediye kontrolları sevkedilmiştir. Belediye, azami 175 kuruş olan fiatı değiştirmemiştir. Bundan fazla para almak isteyen kasablar derhal ilgili memurlara haber verilmelidir. Kesilen koyunlardan maada civarda 5000 kadar daha koyun mevcuddur. Bir yandan da kızıl karaman gelmeğe başlamıştır.

Cumhuriyet vapuru Malsilyadan hareket etti

Marsilyada bulunan ve ticarî eşya yükleyen Cumhuriyet şilepi dün İstanbula müteveccihen hareket etmiştir.

Mahallî idareler ikinci daire reisliği

Muharrir arkadaşlarımızdan Sefaeddin Karanakçı, İç İşleri Bakanlığı Mahallî İdareler Umum Müdürlüğü ikinci daire reisliğine tayin edilmiştir. Şimdiye kadar bulunmuş olduğu vazifelerde başarılar göstermiş olan arkadaşımıza yeni görevinde de muvaffakiyetler dileriz.

Yüzme ithisas kulübünün yüzme müsabakaları

İstanbul yüzme ihtisas kulübünün seneliK yüzme birincilikleri dün seçkin bir kalabalık önünde Lido yüzme havuzunda zengin bir program içinde yapılmıştır. İhtisas kulübü yüzücülerinin muhtelif mesafeler ve çeşidli bayrak yarışlarile biten müsabakalardan sonra derece alanlara törenle mükâfatları verilmiştir.

Üç yıl ağır hapse mahkûm edildi

Iki buçuk sene önce, Manisa Belediyesine aid otomobil lâstiklerini oraya sevke memurken, şahsına emanet edilen mallardan bir dış lâstiğini elaltından 1350 liraya satmak sanığı Ali Ekber, Temyizce nakzan yargılanmasında, İstanbul ikinci toplu milli korunma mahkemesince 3 sene ağır hapse ve 1000 lira ağır para cezası ödemeğe mahkûm olmuştur.

Kadıköyündeki tramvay kazasından vatman mes'ul görülüyor

Geçen hafta, Kadıköyünde Yeldeğirmeni yokuşunda bir tramvay arabasının devrilmesi ve 22 yolcunun yaralanması etrafında, Kadıköy Cumhuriyet savcılığınca yapılan soruşturma, esas itibarile sona ermiştir. Yapılan keşifle, devrilen 1 numaralı Usküdar - Kadıköy tramvay arabasını süren vatman Alinin yağıştan kayan tramvay arabasını çarçabuk durdurmak için, süratle harekete geçemediği ve gerekli manevraların hepsini birden yerine getiremediği yolunda kanaat edinilmiştir ve bu suretle de, arabada bozukluk mevcud olmayıp, kazanın, yalnız, vatmanın hemen tedbir almakta gecikmesi dolayısile olduğu sonucuna varılmıştır.

Bir kısmı Haydarpaşa Nümune hastanesinde yatan yaralıların sıhhî durumları, iki ağır yaralı dahil olmak üzere, müsaid bir seyir takib etmektedir. Tamamile iyileştiklerine dair kesin muayene raporu verildikten sonra, dosyanın, mahkemeye gönderileceği anlaşılmaktadır.

Ramazan 1 Perşembe

	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
Vasati	1 19	17 12	20 16	22 02	4 07
Ezanî	5 03	8 54	12 00	1 45	7 50

Paul Reynaud'nun hatıraları

Fransız cephesi çöküyor

Fransaya girilecek yol olan Sedan'ı tutmak üzere yaşlı ihtiyat erlerden mürekkeb, komuta ve silâh bakımından noksan üç tümen yerleştirilmişti. Bunlar Alman seli önünde gerileyip yolu açık bıraktılar. Halbuki cenubda 63 tane tam ve sağlam mevcudlu tümen vardı. Fakat Mareşal Pétain, âyan ordu encümeninde «Bu bölge tehlikeli değildir» demişti.

Alman ordusu Polonyayı çiğnedikten, zırhlı kuvvetlerini hemen hemen bir misline çıkardıktan sonra, Fransayı yok etmek için batıdan taarruza geçecek derecede hazırlığı tam olduğuna hükmetmişti.

Alman Başkomutanlığının 1940 taki plânı ne idi?

Alman ordusunun 190 tümene yakın kuvveti vardı. Ilk taarruzu yapacak olan 80 tümen, Weser'den Holanda, Belçika ve Lüksemburg hududlarına kadar uzanan bir saha üzerine yayılmış, harekete hazır bulunuyordu. Seden ve Dinaret istilâ koridorlarının önünde Ardennes'in iki ucunda mevzi almış olmak şartile, yirmi tümen mevcud bulunuyordu. Bunlar, Liège'le Arlan arasında yayılacaklardı. Holandanın Maestricht şehri yakınında ayrıca 2 tümen, daha şimalde bir tümen bekliyordu. Bunların ilerisinde, on hücum tümeni pusuda beklemekteydi. İstilâ günü olan 10 mayıs 1940 günü şafakla beraber, henüz derin uykuda bulunan üç taraf-sız memleketin sınırlarında, zırhlı tümenlerin motörleri uğuldamağa başladı.

Hiç bir harb ilânı olmamıştı. O on hücum tümeni, peşi sıra 30 piyade tümeni olduğu halde hızla ilerledi. Alman Başkomutanlığı, Maestricht'in bulunduğu dar bir geçid halindeki girintiden geçmeği, Albert kanalının çifte köprüsünü baskınla zaptetmeği, o noktadan, motörlü bir piyade tümeninin destekliyeceği iki hücum tümenini saldırmağı, şafak sökerken kararlaştırmıştı.

Belçika ordusu, batıya, Dyle bataklıklarına doğru, karmakarışık gerileyecek, bu itibarla Alman ileri hareketini geciktiremiyecekti. Böyle olunca, Belçikanın yirmi iki tümeni, çok önemli bir rol oynayamaz hale geliyordu. Fransız ve İngiliz ordularına gelince, bunların imhası işi iki safhada bitirilecekti.

Alman Başkomutanlığı, bu orduların Belçikaya gireceklerini hesaba katmış, fakat, Alman ordusu memlekete doğu tarafından girmeden önce, onların cenubdan giremiyeceklerini düşünmüştü.

Almanlar, Fransız - İngiliz ordularının, fazla mukavemet görmeden ve Alman tayyareleri tarafından iz'ac edilmeden ilerlemelerine meydan vermeği kararlaştırmışlardı; ancak, «Corap» kolordusunun fazla müdahale etmiyeceği de bu hesaba katılmıştı. Çünkü, bu kolordu, Dinant bölgesine doğru yapacağı ileri hareketinde hırpalanacak ve dağıtılacaktı. Müttefikler Belçikaya ne kadar çok asker gönderirlerse Almanların kazancı o kadar çok olacaktı, çünkü, Fransız kıt'aları muazzam bir tuzağa düşürülebileceklerdi.

Almanlar, Fransız ordusunun Allah gibi taptığı Mareşal Pétain'e inanarak, Müttefik komutanlarının, yekpare cephelerini yıkılmaz mahiyette telâkki ettiklerini anlamışlardı. Bu cepheyi, Maginot hattının ucile Namur müstahkem mevkii arasında, tam ortasından ve bir çok noktalardan delmeği kararlaştırdılar. Almanlar, bundan başka, Müttefik komutanlarını sürat bakımından yenmeğe de karar vermişlerdi, zira, Müttefikler, cephelerinin, en kötü ihtimal gözönüne getirilse bile ancak çok fazla sayıda silâh ve asker yığmak, uzun zaman saha hazırlığı yapmak sayesinde yarılabileceği kanaatinde idiler ki, bu hazırlıklar da, kendilerini, vakit ve zamanında ikaz edecek mahiyette bir şeydi.

10 mayıs günü, sabaha karşı saat 1,30 da Fransız Başkomutanlığı, Alman kuvvetlerinin hücuma hazır bir vaziyette olduklarını ve çoktan ilerlemeğe başladıklarını haber aldı.

Takriben saat dörtte, Belçika büyük elçisi bana telefon etti, Belçikanın taarruza uğradığını, hükûmetin Fransadan yardım beklediğini söyledi.

Ayni zamanda, Gamelin de, Belçika ataşesinden ve Harbiye Nazırlığından bu mealde bir tezkere almıştı.

Bu sebeble önceden tasarlanan bir manevra neticesinde, Montherme'le Şimal denizi arasında bekleyen Müttefik kıt'aları, saat 7 de ilerlemeğe başladılar.

Motörlü kıt'alarımızın erleri, ayni gün, Namur - Anvers hattına ulaştılar. Corap ordusu süvarisi, Montherme'le Namur'ün cenub kısmı arasında, Meuse üzerindeki mevkileri işgal etti, keşif kuvvetleri de Meuse'ün doğusundan Semais bölgesinde, ta içerilere kadar ilerledi.

Corap ve Hunterziger orduları, Meuse'le Chiers üzerinde bir düz açı teşkil ediyorlardı. Giraud ordusu, ihtiyat kuvvet olmak üzere Anvers gerisinde yerleşti, fakat Breda istikametinde bir zırhlı süvari tümenile bir motörlü tümen gönderdi. Bu kuvvetin Peel bataklıklarından geri çekilen Holanda setir kıt'alarile birleşmesi, Holandalılarla kararlaştırılmış bulunuyordu.

Holandalılar, Belçikalıların Albert kanalını bıraktıklarını işitince, yeni istihkâmlar vücude getirdikleri için iki, üç gün dayanacaklarını ümid ettiğimiz Peel bataklıklarında mukavemette bulunmadılar. Holandalılar, Breda üzerine değil, Meuse şimaline çekildiler. Hattâ, Rotterdam yakınında bulunan uçakbiner Alman kıt'alarının Mont Maesnik'i işgal etmelerine meydan verdiler.

14 mayıs gecesi, ancak yüz saat süren bir mukavemetten sonra, Holanda ordusu, Rotterdam bombardımanlarının dehşetinden korkuya kapılarak, müdafaasız daha başka şehirlerin ayni âkıbete uğramaması için teslim olmağa karar verdi. İngiliz Dış Bakanlığı, buna rağmen, Holanda ile Almanya arasında harb halinin devam etmekte olduğuna dikkati çekmişti.

Böylece, Giraud'nun Breda bölgesine gönderdiği zırhlı tümen, tek başına stukaların ve zırhlı piyade kollarına mensub ileri unsurların desteklediği bir hücum tümenine karşı koymak durumunda kalmıştı. Tümenler geriye püskürtüldüler ve Anvers'e doğru çekildiler. Belçikalılar da, ümid kırıcı bir durumdaydılar. Başkomutanlığımız, Alman ileri hareketini bir kaç gün durdurmak üzere Belçikalılara güvenmişti, fakat Albert kanalında tutunmadılar; çünkü, onlar da harb ilân edilmeksizin taarruza uğradıklarından, Alman paraşütçülerinin, Albert kanalı üzerinde, Maestricht karşısında bulunan iki köprüden birini baskınla ele geçirmelerine mâni olamamışlardı. Bu köprüler, Liège'in şimalindeki Ebenaemmel kalesinin topları tarafından müdafaa edilmişse de, kale, hava bombardımanına uğradığı için dayanamadı. Ustelik, paraşütçüler, bu kaleyi ve burclarını havaya uçurmak suretile, işe yaramaz hale getirmişlerdi.

Iki zırhlı tümenle bir botörlü tümen, bu iki köprü vasıtasile kanalı karşıdan karşıya aştı, Belçika ordusunun, ricati esnasında, düşmanın ileri hareketini zaptetmek üzere en küçük bir hareket yapmadığı anlaşılıyordu.

En sonunda, üçüncü bir hayal sukutuna daha uğradık. Belçika kuvvetleri, Fransız kuvvetlerinin mevzi tutacakları savaş bölgelerine gelip Fransız komutanlığı emrine girecekler ve icab ettiği müddetçe bu bölgede savaşacaklardı, bu cihet bir anlaşma ile tespit edilmişti. Sonradan, ihtiyat kuvveti olarak elde tutulacaklar, tekrar Belçika komutanlığının emrine geçeceklerdi.

Fakat, Liege - Arlon hattındaki Belçika kuvvetlerinin büyük kısmı Fransız hattı içinden geçtikleri halde savaşa iştirak etmediler. General Blanchard, Belçikanın yardım etmemesinden acı acı şikâyette bulundu.

Coğrafya ve tarih, her ikisi de bize öğretmiştir ki, Alman ordusu, üç istilâ koridorundan birini intihab eder: Namurla Dyle arasındaki Belçika ovası; Dinant bölgesi ve Sedan bölgesi.

Yedi Alman zırhlı tümeninin, son iki koridor ağzında beklediklerini haber aldık. Yekpare cephenin sarsılmazlığına inananlar hariç, iki türlü tedbir alınması zarureti kendini gösteriyordu. Birincisi, bu üç koridoru bilhassa sonuncusunu, uçaksavar topçusu ve uçaksavar teçhizatla takviye edilmiş en seçkin kıt'alarla tıkamak; ikincisi, Dinant ve Sedan gerisine çok kuvvetli ihtiyat kuvvetler yığmaktı. Bu tedbirlerden hiç birisi alınmadı. Müttefikler ihtiyaç hissetmiyecekleri noktalarda büyük kuvvetlere sahibdiler, kuvvetli olmaları gereken yerlerde de zayıftılar.

Corap ordusu, bu koridorlardan ilkini müdafaa etmek üzere emir aldı. Dinant koridorunu müdafaa vazifesini üzerine almış olan kıtaların çok mevcudlu, seçkin olmaları ve zamanında yetişmeleri şarttı. Lâkin bu şartlardan hiçbirisi yerine getirilmedi. Kıt'aların mevcudları yeter derecede fazla, kendileri yeter derecede seçkin değildi. Tanksavar ve uçaksavar, teçhizat bakımından eksikleri vardı; sonra da, Meus'ü kontrol etmek üzere vaktinde yetişemediler, düşman, Dinant cenubundan, nehri kolayca aştı.

Sedan'da alınan tedbirler bundan daha iyi olmadı. Oraya, yanyana üç ihtiyat tümen yerleştirildi. Sol kanadı teşkil eden tümen Corap ordusundandı, öbür ikisi Huntziger ordusundandı. Bu tümenlerin, komuta ve silâh bakımından noksan, yaşlı ihtiyat erlerden mürekkeb olduğu şimdi herkesçe bilinen bir keyfiyettir. Üstelik, bunların maneviyatı da zayıftı. Bunlar, Fransız ordusunda mevcud en kötü ihtiyatlar oldukları halde, Fransaya girilecek yol olan Sedan'ı tutacaklardı; halbuki, cenubda altmış üç tane tam ve sağlam mevcudlu tümen vardı.

Mevcudiyeti bile bilinmiyen bir harb usulünün şaşkına çevirdiği, Sedan'daki bu üç cılız ihtiyat tümeni, bu harb usulüne göre de silâhlanmamış olduğu için geriledi, memleket içine doğru yolu açık bıraktı. Halbuki Mareşal Pétain, âyan meclisinin ordu encümeninde «Bu bölge tehlikeli değildir!» demişti.

— Arkası var —

HEM NALINA MIHINA

Sır saklama rökoru

Benim Kıyamet Bombası adını verdiğim atom bombası etrafında bir kıyamettir koptu. Radyolar, gazeteler onunla meşgul. Tramvaylarda, otobüslerde, vapurlarda, trenlerde herkes onu konuşuyor. Kahvelerde oturmak âdetim değildir ama, kahve politikacılarının ve erkânıharblerinin de şimdi atom bombasına dayanan yeni siyaset ve harb plânları kurmakla meşgul olduklarına şüphe yoktur.

Bu, yalnız bizde değil; bütün dünyada böyledir. Atom bombası, iki gündür, Amerikan şikleti gibi, her ağızda çiğnenen en mühim dünya konusudur.

Dünya atom bombası etrafında dedikodu yaparken Japonya onun acısını tatmış bulunuyor. Verilen tafsilâta göre, ilk bomba Japonyada 300 bin nüfuslu Hiroşima şehrinin ve askerî üssünün yüzde 60 ını tahrib etmiştir. 18 kilometre karelik bir sahayı kaplıyan bu şehrin 11 kilometre karelik kısmı ve 5 büyük harb sanayii hedefi bir tek bomba ile harab olmuştur.

Amerikalılarla İngilizler atomik bombayı icad etmek şerefile iftihar ediyorlar; Japonlar da bu korkunç bombayı ilk defa yemek şerefini kazanmış olmakla iftihar edebilirler.

Demokrat memleketlerde askerî sırların Almanya ve Rusyadaki kadar iyi muhafaza edilmediğini sanırdık. Altı yıldanberi üzerinde çalışılan ve üç senedenberi de fabrikalarda imaline ve tecrübelerine başlanmış olan atom bombasının esrarı iki gün evveline kadar, tam ve mükemmel bir halde muhafaza edilmiş; en hassas burunlar, böyle bir icadın en küçük semmesini bile alamamışlardır. Halbuki atom bombası üzerinde 125,000 kisi çalışmış ve 1942 aralık ayında, Birleşik Amerikada kurulan üç fabrikada 65,000 işçi o vakittenberi bombaların imalile meşgul olmuştur. Bu, bir sır saklamak rökorudur.

Almanlarla Japonlar ikide birde, müthiş yeni silâhlar icad ettiklerini ve onlarla İngiltere ve Amerikayı mahvedeceklerini söyler, dururlardı. Mihverecilerin icad ettikleri ve edemedikleri silâhlar etrafında gürültü yapmaktan maksadları, kendi milletlerinin maneviyatını yükseltmek ve düşman milletlere de gözdağı vermek olduğu meydandaydı.

Anglo-Amerikanlar ise, en sıkışık zamanları olan 1942 de bile, harbin gidişi üzerinde müessir olacak yepyeni müthiş bir silâh icad etmek için çalıştıklarına dair en küçük imada bile bulunmamışlardır. Halbuki onların da kendi milletlerinin maneviyatını yükseltmek ihtiyacını duydukları buhranlı günler olmuştur. Bu sükût, Anglo-Amerikanların harbi yüzde yüz kazanacaklarına kat'i bir inan beslediklerini de gösterir. Yoksa onlar da, Almanlarla Japonların gizli silâh propagandasına mukabelede bulunuyorlardı. Bunun için de yaptıklarının atom bombası olduğunu açıkça söylemeğe lüzum yoktu.

Garibdir ki pek sır saklayamamakla meşhur parlamentolarına rağmen Anglo-Amerikanlar, bu harbde gizlemek istedikleri mühim askerî sırları pek iyi saklamağa muvaffak oldular. Meselâ, Almanlar ellerindeki keşif uçaklarına ve istihbarat teşkilâtına rağmen, Müttefiklerin ikinci cepheyi nerede ve hangi gün açacaklarını bir türlü öğrenemediler ve müthiş bir baskına uğradılar. Japonlar da, Pasifik enginlerinde gizlenmesi gayet güç olan Müttefik armadalarının yaptığı çıkarmaların hemen hepsinde baskına uğramışlar, gafil avlanmışlardır. Buna mukabil, kimseye hesab ve sır vermeden istediğini yapan ve yaptıran Hitler'in Baltık kıyılarının hücra bir köşesinde Peenemunde ormanında V-1, V-2 silâhlarını vücude getirmek için kurduğu araştırma laboratuvarları ile diğer tesisler, İngilizler tarafından haber alınmış ve İngiliz hava kuvvetleri ormandaki tesisatı tahrib ederek bu yeni silâhların kullanılmasını 6 ay geciktirmişlerdir. Demek ki iş başına gelir gelmez güzel casus kadınların sarışın başlarını balta ile uçurtan Hitler, bütün bu şiddetlerine rağmen, askerî sırlarını Anglo-Amerikanlar kadar iyi gizliyememiştir.

Bugün Matinelerden İtibaren

LÂLE SİNEMASINDA

2 büyük film birden

1 - PASİFİK KADIN ORDUSU

CLAUDETTE COLBERT — PAULETTE GODDARD — VERONİCA LAKE

2 - SİLÂHLAR KONUŞUYOR

VERONİCA LAKE — ROBERT PRESTON

Bu CUMARTESİ günü akşamı

Büyükdere: BEYAZ PARK'ın

En büyük ve en muhteşem gecesi

MÜNİR NUREDDİN Konseri

Büyük üstad YAHYA KEMAL'in en son gazeli

Avdet için İstanbul ve civar köylere otobüsler temin olunmuştur.

SADİ TEK TİYATROSU BU GECE

Üsküdar Doğancılar «AYPARK'ta»

PAŞA HAZRETLERİ

Yarın gece Sudiyede GAİP ARANIYOR.

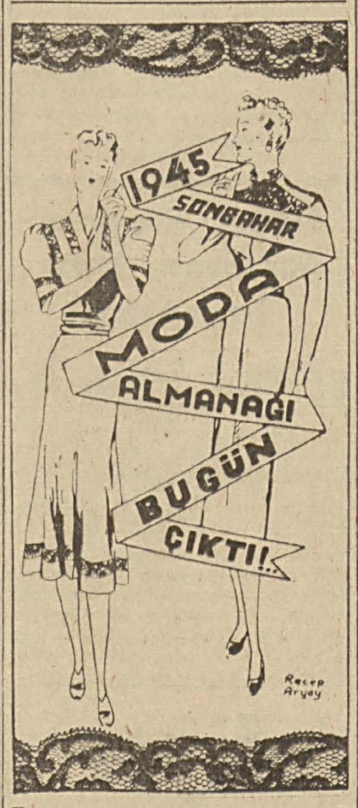

100 e yakın model, makyaj örnekleri, saç ve cild bakımı.

Fiatı 50 Krş.

Bütün bayilerden arayınız.

MUHLİS SABAHADDİN

Türk Operet Heyeti

9/8/945 perşembe akşamı Bostancı İSKELE Gazinosunda

EFENİN AŞKI

Millî Operet 4 perde

Büyük kadro — Zengin mizansen — Zeybekler, Koro.

Yarın akşam Bakırköy İNCİRLİ Bahçesinde GÜL FATMA

Yarın Akşam

TEPEBAŞI BAHÇESİNDE MÜNİR NUREDDİN

ve ARKADAŞLARI

Sosyal yardım için tertib edilen bu fevkalâde geceye MÜNİR NUREDDİN yeni bir programla iştirak,

FERDİ TAYFUR

Umumî istek üzerine (Lorel - Hardi, Arşak Palabıyıkyan, Yani Babanoğlu ve Balıkçı Osman) ın ikinci programını takdim edecektir.

Kadıköy SÜREYYA Sinemasında

Bugün matinelerden itibaren

1 — LEYLÂNIN AŞKI (Türkçe)

Leylâ MURAD — Hüseyin SITKI — Emine RIZIK

2 — MECBURÎ İNİŞ

R. ARLEN — E. GABOR

Bu Akşam: Büyükdere BEYAZ PARK'ta

RAŞİD RIZA TİYATROSU

ONLAR ERMİŞ MURADINA Komedi 3 perde

Ramazan münasebetile HER AKŞAM **ATİLÂ REVÜ OPERETİ**

Çemberlitaş ÇAMLARALTI Bahçesinde

Muvaffakiyetli temsillerine devam ediyor.

KADINLARA İNANAMAM (Kılıbıklar Cemiyeti)

Yazan: NUSRET SAFA COŞKUN — Zengin BALE — ORKESTRA

DİKKAT: Yerler numaralıdır. Gişe saat 4 ten sonra açıktır.

Meçhul Sevgili

STEFAN ZWEİG

MUAZZEZ TAHSİN BERKAND tarafından tercüme edilmiştir.

Fiatı 100 kuruş.

İNKILÂP KİTABEVİ

CUMHURİYET

Nüshası 10 kuruştur.

Abone Şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Bir aylık	300 Kr.	600 Kr.
Üç aylık	800 »	1600 »
Altı aylık	1500 »	2900 »
Senelik	2800 »	5400 »

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade olunmaz.

SON HABERLER

Siyasi İcmal

Sovyetler Birliğinin Japonyaya harb ilânı

Amerikalıların Japon şehirlerine Atom bombaları atmalarından sonra bütün dünyayı alâkalandıran en yeni ve en mühim haber, Sovyetler Birliğinin, bugünden başlıyarak İngiltere, Amerika ve Çin devletleri gibi Japonya ile harb haline girmiş bulunmasıdır.

Sovyetler Birliğinin Japonyaya harb ilân etmesinin manası, bütün dünyanın Japonyayı yenmek ve onu da Almanyanın akıbetine uğratmak için birleşmiş olması ve Japonyanın bu akıbetten kurtulmasına imkân kalmamış bulunduğudur.

Sovyetler Birliği hükûmetinin harb ilân ettiğini bildiren tebliğinde görüldüğü vechile, Japonya bir aralık Moskova vasıtasile barış teklifinde bulunmuşsa da bu teklif İngiltere, Amerika ve Çinin Potsdam ültimatomile karşılanmış, Müttefikler bu ültimatomla Japonyadan kayıdsız ve şartsız teslim olmasını istemiş ve Japonyaya yapılacak muameleyi izah etmiştiler. Fakat Japonlar bu şartları kabul etmediklerini bildirdikleri için teklif boşa gitmiş, bunun üzerine Müttefikler, Sovyetler Birliğinin de Japonyaya karşı kendilerile birleşmesini istemişlerdir. Sovyetler Birliği bu teklifi kabul ederek harbi kısaltmak, harb kurbanlarını azaltmak ve dünyayı azami süratle genel barışa kavuşturmak için Japonyaya harb ilân etmiştir.

Sovyetler Birliğinin Japonyaya harb ilân etmesile Japonyayı çevirmek hareketi tamamlanmış, Japon şehirleri içinde Müttefikler tarafından azamî kolaylıkla bombardıman edilemiyecek bir şehir kalmamış, ve Sovyet Birliği ile Çinin karadan taarruza geçerek doğu Asyayı temizlemeleri devri başlamıştır.

Sovyetler Birliğinin Japonyaya karşı harbe gireceğine dair Potsdam tebliğinde bir kayda tesadüf edilmiyorsa da bir takım işaretlerin buna delâlet ettiği bugün göze çarpmaktadır. Meselâ tebliğde alâkalı tarafların kurmayları tarafından müşterek meselelerin konuşulduğu bildiriliyordu. Ve ancak bugün bu işaretin mânası anlaşılıyor. Sonra Mareşal Stalin'in İtalyadan bahsederken bunun, Japonyaya harb ilân etmekle, sulha kavuşmak yolunda sempati kazanmış olduğunu söylemesi de Sovyetler Birliğinin yeni bir hamle için hazırlandığına delâlet ediyordu.

Bütün bunlar, Potsdam konferansında verilen en mühim kararın Uzakşark harbini süratle bitirmek için Sovyetler Birliğinin de harbe girmesine aid olan karar olduğunu vuzuhla gösteriyor. Bu kararın dört büyük devlet arasındaki ve elbirliğine en geniş kuvveti vereceği olduğu şüphe götürmez. Çünkü bu suretle «harb bölünmez bir bütün» mahiyetini aldığı gibi barış da «bölünmez bir bütün» mahiyetini alacak ve büyük devletler doğuda da, batıda da elbirliğile hareket edeceklerdir.

Sovyetler Birliği ile Japonya arasında bir harb çıkması, esas itibarile mukadderdi. Çünkü Japonyanın doğu Asyada genişledikçe genişlemesi ve eşi görülmemiş büyüklükte bir imparatorluk kurması, Sovyetler Birliğinin Uzakşarktaki durumunu tehlikeye düşürüyor ve iki taraf arasında büyük bir çarpışma için zemin hazırlıyordu.

Fakat Almanyanın Avrupadaki tehlikeli durumu, bu harbin ileriye bırakılmasını gerekleştiriyor ve onun için iki taraf 1941 nisanında bir tarafsızlık anlaşması imzalamış bulunuyorlardı. Bu anlaşmanın imzasından bir kaç ay sonra Almanya, Sovyetler Birliğine harb ilân etmiş, Japonya da Rusyanın Almanya ile meşgul olmasından istifade ederek Amerika ve İngiltereye yüklenmişti.

Sovyetler Birliği, Japonyayı mütecaviz saymakla beraber ancak geçen nisanda tarafsızlık muahedesinin yenilenmesini istemediğini bildirmiş, fakat Almanyanın kayıtsız teslim olması ve Avrupada harbin bitmesi üzerine vaziyet küllî bir değişiklik geçirmiş ve nihayet en son inkişafı arzetmiştir.

Artık Japonyanın harbetmeğe devam etmesi intihardan başka bir şey değildir ve onun için harbin bitmesine bir şey kalmadığını söylemek en isabetli tahmindir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Boğazlar meselesi

— Baştarafı 1 inci sahifede —

üzerinde İngiliz başkentinde elde ettiği malûmatı gazetesine bildirmiştir. Bortolis, Türkiye hakkında şunları yazmaktadır:

«Londranın iyi haber alan mahfillerinde hüküm süren kanaat Boğazlar meselesinin dış işleri bakanları konferansında görüşülmiyeceği merkezindedir. Zaten bu mesele resmen ileri sürülmüş bir taleb şeklini henüz almamıştır. Bu suretle ki, Boğazlar meselesi, Müttefiklerin müdahalesini icab ettirecek bir safhaya girmiş değildir. Eğer önümüzdeki günler veya haftalar zarfında mesele vahamet kesbederse, aynı mahfillerde işaret edildiğine göre Birleşmiş milletler güvenlik kuruluna sunulacaktır. Zira bu mesele, Birleşmiş milletler yasası gereğince güvenlik kurulunun yetkileri çerçevesine kendiliğinden girmektedir.»

Rusya, Japonyaya harb ilân etti

— Baştarafı 1 inci sahifede —

da, Tokyodaki Sovyet büyük elçisi vasıtasile Japon hükûmetine tebliğ edildiğini de bildirmiştir. Büyük elçi Sato, Sovyet hükûmetinin bu demecini Japon hükûmetine bildireceğini söylemiştir.

Dış İşleri Bakanı Molotof, Sovyet hükûmetinin bu kararını Büyük Britanyanın, Birleşik Amerikanın ve Çinin Moskova elçilerine de bildirmiştir. Büyük elçiler Sovyet hükûmetinin bu kararı dolayısile duydukları memnuniyeti belirtmişlerdir.

Müttefikler arasında yeni bir mesele

Sovyetler, eski Mihver ortağı devletlerle diplomatik münasebetler kuruyorlar, İngilizler buna alayhtar

Londra radyosu 8 (B.Y.U.M.) — Moskovadan bildirildiğine göre, Sovyet hükûmeti, Finlandiya ile siyasî münasebetleri yeniden kurmağa karar vermiştir.

Finlandiya hükûmetine bildirilen Sovyet kararı

Stockholm 8 (a.a.) — Helsinkide yayınlanan bir tebliğe göre, Finlandiyadaki Sovyet kontrol komusyonu başkanı Jdanov adına hareket eden General Savonenko, Finlandiya hükûmetine müracaat ederek Rusyanın pek yakında Rus - Finlandiya diplomatik münasebetlerini tekrar tesis etmek niyetinde olduğunu bildirmiştir. Jdanov, Rus ve Finlandiya başkentlerine elçiler tayinini teklif etmiştir. Rusyanın bu kararına mucib sebeb olarak, Finlandiyanın mütareke şartlarına dürüst bir surette riayet etmiş olması keyfiyeti gösterilmektedir.

Bulgaristanın talebi

Sofya 8 (a.a.) — Bulgar Dış İşleri Bakanı Petko Staynov seçim mücadelesi münasebetile verdiği nutukta Bulgaristanın, Sovyet Rusya, Büyük Britanya ve Birleşik Amerika hükûmetlerine müracaat ederek Bulgaristanla diplomatik münasebetlere tekrar başlanmasını istemiş bulunduğunu açıklamıştır.

Polonyo zimamdarları Moskovada

Moskova 8 (R.) — Polonya devlet reisi M. Beirut ile muvakkat Polonya hükûmeti reisi M. Morawsky ve Başbakan muavini M. Nikolajczyk bugün Moskovaya gelmişlerdir. Bunlarla beraber Sovyetler Birliğinin Polonya elçisi de Moskovaya gelmiştir.

İngilterenin kanaati

Londra 8 (B.B.C.) — Londranın siyasî mahfillerinde ehemmiyetle belirtildiğine göre, Finlandiya veya eskiden Almanların yanında savaşmış olan her hangi bir devletle diplomatik münasebetler tesis etmek barış muahedelerinin imzasından evvel mümkün olamıyacaktır.

Japonya feryad ediyor

— Baştarafı 1 inci sahifede —

tesiri ve Hiroshima şehrinin vaziyeti hakkında aşağıdaki malûmatı vermiştir: «Hiroshima feci bir manzara arzetmektedir. Şehir hemen kâmilen harab olmuştur. Hasar ve zayiatı tarif etmek kabil değildir. Ölü miktarının tesbit edilmesine imkân yoktur. Cesedler ve yaralılar o kadar yanıklar içinde kalmışlardır ki, bunların erkek veya kadın olduklarını dahi tanımak kabil olmamaktadır. Bomba infilâk ettiği zaman sokaklarda bulunanlar hararetten yanmışlardır. Evlerde olan kimseler ise enkaz altında ezilip kalmışlardır.»

Tokyo radyosu, Prenses Rigu'nun infilâkta öldüğünü bildirmiş ve Japon halkına hitab ederek atom bombalarile yeni hücumlar yapılması ihtimalinden bahsetmiş ve halka şehirlerden uzaklaşmalarını bildirmiştir. Radyo Amerikalılar hakkında «Vicdansız hainler!» demiştir.

Hiroshima'da tahribata aid ilk tafsilât

Londra 8 (B.B.C.) — Amerikan ordusu stratejik hava kuvvetleri umumî karargâhı, Hiroshima'dan dönen keşif uçaklarının, bu Japon üssüne atılan tek atom bombasının tesirile 10 kilometre kareden fazla yerin, yani Hiroshimanın yüzde 60 ının temizlendiğini gösteren fotograflar getirdiklerini açığa vurmuştur. Hiroshima üssünün yüzölçümü 17 kilometre kareden fazladır.

Londrada yorumcular, normal bir bombanın yapabileceği tesirler hakkında rakamlar veriyorlar. 1939 senesinde kullanılan bir tonluk bir bomba 6183 metre karelik bir saha dahilinde tesir gösteriyordu. Yeni atom bombası tarafından filen temin edildiği söylenilen 5,179,187 metre karelik tesir sahası bununla mukayese edilebilir.

Gelen haberlere göre Washingtondaki sismograf aletleri, atom bombasının Hiroshima'ya düştüğü sırada bir yer sarsıntısı kaydetmişlerdir. Bununla beraber, depremin bombanın düşmesinden meydana geldiğine pek az ihtimal verilmektedir.

Bombayı atan pilotlar neler anlatıyor?

Guam 8 (a.a.) — Britanova muhabirinin bildirdiğine göre, ilk atom bombasını atan üstün uçarkalenin mürettebatı, Guam'daki üslerine döndükleri zaman bombalarına hedef teşkil eden 244 bin nüfuslu «Hiroshima şehrinin artık mevcud olmadığını söyliyebiliriz» demişlerdir.

Üstün uçarkalenin mürettebatından, pilot albay Paul Tibbetts, Hiroshima şehrinin başına gelenleri şöyle anlatmıştır:

«— Gözlerimize inanamadık. Tebliğ keyi bildiğim için, infilâk anında uçağın, şehir üzerinden 16 kilometre uzakta bulunmasına dikkat ettim. Altımızdan muazzam ve simsiyah bir bulut süratle bize doğru yükseliyordu. Hiç bir şeyi görmenin imkânı yoktu. Az evvel, sokakları ve binalarile bütün bir şehir gördüğümüz yerde şimdi simsiyah bir uçurum vardı, infilâktan hâsıl olan harareti, ışığı ve sadmeyi hissettik.»

Deniz kuvvetleri teknik uzmanı yüzbaşı William Parsons da şunları söylemiştir:

«— Müthiş bir ışık göründü. Hepimiz yerimizden fırladık. Bütün Hiroshima şehri bir duman halinde göke yükseliyordu. Evvelâ mantar biçiminde ve kaynayan bir kütle gördük, bina parçaları 7 bin metreye kadar uçtular. Bu kaynaşma, 4 dakika kadar sürdü, sonra bu mantarı andıran dağ gibi kütlenin ortasından beyaz bir bulut koptu ve 13 bin metreye kadar yükseldi. Tozlar girdap halinde şehri sarmışlardı. Hiroshimanın dört tarafından yangınlar gördük. Bunlar, herhalde binaların yıkılmasından ve havagazi borularının patlamasından ileri gelmiş olmalıdır.»

Japonya derhal teslim olmazsa

Londra 8 (a.a.) — Britanova muhabiri New-Yorktan bildiriyor:

Japonların Hiroshima'da kendilerine verilen dersi anlamamış olmaları ve teslim olmayı reddetmeleri ihtimaline karşı Müttefikler, bir hücumda bir düzüne Japon şehrini toz haline getirmeğe yeter sayıda atom bombasını Pasifikteki üslerine getirmişlerdir. Savaştan vazgeçmek, yahud şehirlerin toz haline gelmesi ve halkın mahvedilmesine razı olmak şıklarından birini seçebilmesi için bir kaç gün daha mühlet verilmiştir. Japonya şu bir kaç gün içinde kayıdsız, şartsız teslime razı olmadığı takdirde kendisine tekrar resmî bir ültimatom verilmesi muhtemeldir. Japonya ısrar edecek olursa Başkan Truman, hiç vermek istemediği meş'um emri verecektir.

Bomba, Birleşik Amerikanın siyasetinde cezrî değişiklikler yapacak!

Nevw-York 8 (a.a.) — Mütehassısların hepsi atom bombasına sahib olmanın Birleşik Amerikanın dış siyasetinde cezrî değişiklikler yapabileceğini belirtmektedirler. Savunma Bakanlığı sözcüsü, atom bombasının icadının, 6 milyonluk bir kara ordusu ile Japonyanın istilâsı plânını tamamile tadile uğrattığını açıkça söylemiştir. Bununla beraber Savunma Bakanlığı, bu fırsattan istifade edilerek kısmî terhis yapılması hususunda kongre tarafından yapılmakta olan baskı karşısında mukavemet gösterecektir.

Moskova ne diyor?

Moskova 8 (a.a.) — Her nekadar bugünkü Sovyet basını atom bombası hakkında yeni tafsilât vermemekte ve dün, Başkan Truman'ın beyanatının ancak kısa bir hulâsasını vermiş olmakla beraber, atom bombasına aid haberler Moskovada büyük bir alâka uyandırmıştır.

Rus bilginleri atom bombası hakkında yorumlarda bulunmaktan imtina etmekle beraber bu keşfin kendilerini alâkadar ettiğini saklamamaktadırlar.

Malûmdur ki, atom, Rusyada ötedenberi bir araştırma mevzuu teşkil etmektedir. Fakat bu araştırmalar hakkında şimdiye kadar hiç bir şey açığa vurulmuş değildir.

Hasan Saka geldi

Dış Bakanımız dün gece Adanadan geçti

Adana 8 (Telefonla) — San Francisco konferansında hükûmetimiz temsil eden heyetin Başkanı, Türkiye Dış İşleri Bakanı Hasan Saka bugün geceyarısı saat 1 de Toros ekspresile şehrimizden geçmiştir. Dış İşleri Bakanımız Vali adına Emniyet müdürü Ekrem Sokullu ve gazeteciler tarafından karşılanmıştır.

Hasan Saka gazetecilere, konferans hakkında söyliyeceği bir şey bulunmadığını, yolculuğunun iyi geçtiğini söylemiştir. Dış İşleri Bakanımız yalnız «Konferans muvaffakıyetle neticelendi» demiştir.

Basın Birliği başkanı Ankara milletvekili Falih Rıfkı Atay, Feridun Cemal Ergin, Nihad Erim ve Hususî kalem müdürü Şadi Kavur Dış İşleri Bakanımızla beraber bulunmaktadırlar. Heyetin diğer 12 üyesi ayın 18 inde bir İsveç vapurile Beyruta gelecekler, oradan da yurda döneceklerdir.

İran meselesi

Sovyet ve İngiliz kıt'aları Tahranı tahliye etmeğe başlıyorlar

Tahran 8 (a.a.) — İran Dış İşleri Bakanlığı, Rus ve İngiliz kıtalarının Iranı derhal tahliye edeceklerini bildirmektedir. Bu karar Potsdam'da alınmış ve tahliye hazırlıkları da başlamıştır.

Cumhuriyet: Anadolu Ajansının «Bütün Iranın tahliyesi» hakkındaki bu haberini, diğer kaynaklar teyid etmemektedirler. Dün gece geç vakte kadar alâkadar milletlerin kaynaklarından verilen malûmat, bütün Iranın değil, ancak «Tahran şehrinin tahliye edileceği» merkezindedir.

Yugoslav Kralı Mrl. Tito'yu azletti

Londra 8 (a.a.) — Yugoslav Kralı Pierre, bugün bir demec neşretmiştir. Kral Pierre, bu demecinde ezcümle şöyle demektedir:

«Dün Mareşal Tito'nun Yugoslav millî kurtuluş konseyinde söylediği nutuk, Başbakanla aramda akdettiğimiz anlaşmanın kat'î surette ihlâlini tazammun eylemektedir. Mareşal Tito ile imzalanan anlaşmanın bir tek maddesi bile Yugoslavyada tatbik olunmamıştır.

Bu sebeble, Yugoslav hükûmetinin benim hükûmetim olmadığını ve benim adıma işlemeğe salâhiyetli bulunmadığını bugün beyan ederim. Bu hükûmete vermiş olduğum otoriteyi geri almağa karar verdim. Beğenmediğim bir duruma şahsî tasdikımı veremem.

Bu dakikadan itibaren milletimin meşrutî haklarını müdafaa, bana düşmektedir.»

Günler gebedir

— Başmakaleden devam —

Amerika, Sovyet Rusya ile Çin ve nihayet Sovyet Rusya ile Japonya arasındaki münasebetler bu meselelerin başlıca düğüm noktalarını teşkil edecektir.

Moskova hükûmeti şimdiye kadar Japonyaya harb açmamıştır (*). Belki «daha vakit var!» diyerek askerlik hareketlerinin gelişmesini bekliyen, belki lüzumsuz yere Uzakşarka kuvvet bağlamaktan çekinen, belki de hiç aklımıza gelmiyen bambaşka bir maksad güden Sovyet hükûmeti, Japonya mukavemeti birdenbire çöküverirse acaba ne yapacak? Uzakşarktaki Asya karasında ve sularında Rusların büyük menfaatleri vardır. Bunları korumak ve oradaki Müttefik menfaatlerile barıştırmak için Moskova Tokyoya harb ilân edecek midir? Potsdam'da bu hususta neler görüşüldüğünü bilmiyoruz. Kendi başlarına Japonyanın hakkından gelebileceklerini anlayan Anglo-Saksonlar Mareşal Stalin'den hiç bir istekte mi bulunmadılar? yoksa sayın Rus önderi eski politikasında devam etmeği herşeye rağmen tercih mi etti? Son dakikada pro forma yapılan harb ilânları, ancak dost ve müttefik devletlerle önceden hazırlanmış bir anlaşmaya dayandığı takdirde bir mana ifade eder. Amerikalılarla İngilizler Rusyanın Japonyaya karşı harbe girip girmiyeceğini bilmiyorlarsa ve bu artık onlarca müsbet bir değer taşımıyorsa, Moskova hükûmetinin Tokyo hükûmetine harb ilân etmesi Uzakşark meselelerini kolaylaştıracak yerde büsbütün güçleştirir. Cumhur Başkanı Truman'ın bugünlerde söyliyeceği nutukta bu noktalara dair aydınlatıcı malûmat bekleyoruz.

Çin hükûmeti Başbakanı Soong'un Mareşal Stalin ile yarıda bıraktığı konuşmaları tamamlamak üzere yeniden Moskovaya geldiğini biliyoruz. Bu konuşmaların varacağı neticeler de Uzakşark meselelerini aydınlatmak bakımından çok ehemmiyetlidir. Çin bağımsızlığı konusunda Çan-Kay-Şek'in ne sarsılmaz bir imanla yıllardanberi uğraştığını bütün dünya yakından gördü. En ümidsiz anlarda bile istiklâl bayrağından en ufak bir parça koparılmasına razı olmıyan milliyetçi Çin, şimdi can düşmanı mahvolmak üzere bulunurken başka devletlere karşı elbette tavizlere kalkışacak değildir. Bununla beraber, Çin - İngiliz - Amerikan münasebetleri çerçevesi içinde Çin - Rus münasebetlerinin göstereceği gelişme, yarınki barış düzeni hakkında bize bir fikir verebilecektir.

Önümüzdeki günler her bakımdan dikkate değer hâdiselere gebedir.

NADİR NADİ

(*) Cumhuriyet — Sovyet Rusyanın Japonyaya ilânı harb ettiği haberi bu makale yazıldıktan sonra gelmiştir.

Amerikada sevinç

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Mr. Truman, gazetecileri kabul ederek haberi vermiş ve bu kararın Japonyaya karşı atom bombalarının kullanılmasile alâkalı olup olmadığına dair sorulan suale cevab olarak, kararın daha önce verilmiş olduğuna işaret etmiştir.

Amerikanın resmî mahfilleri bir taraftan atom bombalarının Japonya üzerinde denenmekte olmasının, diğer taraftan Sovyetler Birliğinin Japonyaya karşı harb ilân etmesinin Japon mukavemetini temelinden baltalayacağı kanaatindedir.

Amerika Âyan meclisi Dış işleri komitesi reisi Connally, Sovyetler Birliğinin Japonyaya harb ilân etmiş olduğunu haber alınca «O halde, harb bitmek üzeredir» demiştir.

İngiliz askerî yorumcuları şu fikirdedir: «Japonya da, artık Almanya gibi teslim olmağa mahkûmdur. Sovyetlerin Japonlara harb ilân etmeleri, Sovyetler Birliğinin durumu hakkında beslenen tereddüdleri izale etmiş ve böylece Potsdam konferansı en büyük muvaffakiyetini kazanmıştır.

«Müttefikler artık Sovyetler Birliğinin deniz ve hava üslerinden istifade ederek Japonyaya yüklenecekler, Sovyetlerin Uzakşark ordusu da Japonyava karşı faaliyete geçecektir. Bütün bu kuvvetlerin elbirliği Japonyanın süratle yere serilmesini temin edeceği için Uzakşark harbinin ömrü kısalmıştır.»

Japonyanın bu vaziyet karşısında ne yapacağını tetkik eden siyasî muharrirlerin kanaati şu merkezdedir:

«En kuvvetli ihtimal Japon hükûmetinin değişmesi ve yeni hükûmetin imparatora dayanarak sulh teşebbüsünde bulunmasıdır. Çünkü harbin uzun sürmesine imkân yoktur.»

New-York 8 (a.a.) — Umumiyetle iyi haber alan müşahidler, yüksek başkomutan Stalin' ile Çin Başbakanı Dr. Soong arasında Moskovada yapılan görüşmelerde, askerî hareketler ve arazî anlaşmaları bahsinde umumî bir anlaşma imzalanmış olduğundan hiç şüphe etmemektedirler.

Bu akşam Washingtonda mevcud kanaate göre, dört büyük devlet tarafından Japonyaya bir ültimatom gönderilmesi ihtimali mevcuddur.

Bu sabah bir askerî şahsiyet, Japonyanın teslim olması ihtimallerinin fazla olduğunu söylemiştir. Bu akşamki sansasyonel gelişmeler bu demece beklenmiyen bir ehemmiyet vermiştir.

İngiliz tebliği

Londra 8 (B.B.C.) — Başbakan bugün geç vakit bir demeç neşretmiştir. Demeçte deniliyor ki:

«Nazist Almanyaya karşı yaptığı kahramanca muharebede çok büyük fedakârlıkları göze alan Sovyetler Birliğinin, Japonyaya karşı harb ilân etmesini Büyük Britanya derin bir takdirle karşılayor. Almanyanın kayıdsız ve şartsız teslim olması üzerine Sovyetler Birliğinin kuvvetlerini Uzakşarktaki mütecavize karşı kullanacağından emin bulunuyorduk. Sovyetler Birliğinin bu hareketi Müttefikler arasındaki elbirliğini sağlamladığı gibi harbi kısaltacak ve umumî sulhu da çabuklaştıracaktır. Kararı çok iyi karşılayoruz.»

Londra 8 (a.a.) — Reuterin diplomatik muhabirinin bildirdiğine göre, Rusyanın Japonyaya karşı harbe girmek kararı, Londrada bütün mahfillerde büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır. Bu, Potsdam konferansının neticelerinden birisi ve Mareşal Stalin ile Çin Başbakanı Dr. Soong arasındaki görüşmelerin ilk semeresi olarak telâkki olunmaktadır.

Atom enerjisinin istikbali

Aya gitmek kabil olacak, kurşun altın yapılacak, ağaçlar iki günde büyüyecekler

Londra 8 (B.B.C.) — Atomun parçalanabileceği hakkındaki haber fen ve sanayi mensubları arasında büyük bir heyecanın hüküm sürmesine sebeb olmuştur. Kontrol altına alınacak bir atom enerjisi sanayi ve ziraat sahalarında büyük terakkiler sağlıyacaktır.

Bazı ilmî mahfiller, atom enerjisinin nebat yetiştirilmesi işinde de kullanılabileceği ve nebatların gelişmesini tesri edeceği nazariyesini ileri sürmektedirler. Bu suretle faraza, ağacların büyümesi sadece bir kaç gün içinde temin edilebilecektir.

Bu yeni keşif, ileride ekonomik ve sosyal hayatımızı allak bullak edecektir. Yapılan tahminlere göre, bu çok ucuza mal olacak bir kuvvet kaynağı olacaktır.

Bir tuğla büyüklüğündeki cevherden çıkarılan atomik kuvvetle 50,000 otomobil uzun müddet işletilebilecektir. Son ay esnasında 64 bin kilometrelik bir yolculuk yapmış olan Quin Marie Trans atlantiği 56,000 ton mazut sarfediyordu. Yani 6 petrol gemisinin taşıyacağı mazut. Halbuki yeni keşifte aynı gemi aynı yolculuğu bir torba dolusu cevherle yapabilecektir.

Yeni atom bombası kullanılarak bulutlar dağıtılarak yağmurlara istenildiği vakit son verilecek ve güneş ışıkları etrafı kaplıyacaktır.

Gene bu yeni kuvvet sayesinde ileride yalnız evlerimizi ve apartımanlarımızı değil, fakat sokaklarımızı da ısıtabileceğiz.

Atomik kuvvetin ortaya attığı sıcaklık sayesinde otun bile bitmediği, soğuk yerlerde üzüm ve portakal yetiştirilebilecektir.

Atomik kuvveti kullanarak aya ve yahud başka bir seyyareye gideceğimiz günler yakındır. Buralara gidemeyişimizin en büyük sebebi yolculuk esnasında kullanılması lâzım gelen muazzam miktarda benzindi. Halbuki şimdi yeni keşifle bu iş halledilmiş bulunuyor.

Şimdi yegâne yapılacak şey, bu tahribkâr aleti sivil hayata yarar bir hale getirecek makineleri icad etmektir. Bu da epey zaman istiyecektir.

Daily Mail gazetesinin sanayi muharriri bugün şunları yazmıştır:

«İngiliz ve Amerikan âlimleri daha şimdiden atomun enerjisine gem vurup, endüstriye büyük bir kudret kaynağı temin etmek gayesile çalışmalara başlamışlardır. Atomu parçalamak meselesi üzerindeki İngiliz araştırmalarını idare eden, Sir George Thomson bu keşif üzerinde vâki olabilecek inkişaflardan bahsetmekten çekinmiştir.

Sir George Thomson'un fikrine göre atom enerjisini endüstriye tatbik etmek için belki de, 20 seneye ihtiyaç vardır. Fakat bunun daha evvel mümkün olması da muhtemeldir. Fakat şimdiye kadar bu enerjinin daha ne gibi şeylere tatbik edileceği hakkında hiç kimsenin bir fikri yoktur.»

Daily Mail, atomik enerjinin büyük ölçüde kullanılmasının arzettiği imkânlar arasında, madenlerin tahvili de bulunduğunu söylemektedir. Nitekim plâtin altına, altın kurşuna tahvil edilebilecektir. Bu enerjinin en büyük kıymeti, nadir madenler istihsalinde görülecektir. Meselâ her hangi bir madene, radyo aktivite tesirile kanser vesair hastalıklarda kullanılmak üzere nadir ve kıymetli bir maden olan radyomun vasıf ve hassaları verilebilecektir. Atom enerjisi sayesinde çok yüksek kuvvette elektrik cereyanı istihsal edilebileceği ümid edilmektedir. Bu suretle bir tek elektrik santralı, bütün İngilterenin elektrik ihtiyacını temin edebilecektir.

Atom kudretinin harbde ve barış zamanında kullanılması bakımından Anglo-Saksonların iki taraflı garantileri bulunmaktadır. Biri, yalnız İngiliz ve Amerikan lâboratuvarlarının atom enerjisi istihsal edebilecek durumda olmaları, diğeri de, başlıca uranium madeni damarlarının Kanada, Birleşik Amerika, Büyük Britanya, güney Afrika ve Avustralyada bulunmasıdır. Bununla beraber, Avusturyada, Portekizde, Sovyet Rusyada, Belçika Kongosunda ve Madagaskarda da uranium madeni bulunabilmektedir.

Rusya ile Japonyanın bu harbdeki münasebetleri

— Baştarafı 1 inci sahifede —

laşmanın üzerinden bir kaç ay geçtikten sonra Almanyanın Sovyetler Birliğine harb ilân etmesile Almanya ile yapılan anlaşma iflâs etmiş, iki taraf arasında tarihin en müthiş harblerinden biri başlamış ve bu harb evvelâ Almanyanın mağlûbiyete uğrayarak gerilemesile ve daha sonra yıkılmasile neticelenmiştir.

Bunu müteakıb 1945 senesinin 7 nisan günü Sovyet - Japon münasebetlerinde yeni bir hâdise kaydedilmiştir. O zaman Kızılordu Viyananın dış mahallelerine girmişti ve Müttefikler her taraftan Berline doğru ilerlemekte idiler. Fakat Avrupada harbin son bulmasına henüz bir ay vardı. Sovyetler Birliği o gün Japonya ile arasındaki tarafsızlık muahedesini bir daha yenilemiyeceğini ilân etmek suretile bu muahedeyi feshetmiş, böylece iki taraf arasındaki münasebetleri idare edecek bir andlaşma kalmamış, muahedenin müddeti son bulduğu zaman iki taraf birbirine karşı serbestçe davranmak hakkını kazanmıştı.

Sovyetler Birliği bu kararı ilân ettiği zaman Almanyanın Sovyetler Birliğine saldırmasından sonra «Japonyanın harb hususunda Almanyaya yardım ettiğini, bundan başka Sovyetler Birliğinin müttefiki olan İngiltere ve Amerika ile harbettiğini, onun için tarafsızlık andlaşmasının mânasını kaybetmiş bulunduğunu ve bu anlaşmayı uzatmağa imkân kalmadığını» bildiriyordu.

Bu Sovyet tebliği, Japonyanın tarafsızlık gereklerine saygı göstermediğini ve tarafsızlığı itibardan düşürdüğünü belirttiği gibi Sovyetler Birliğinin son harb kararını vermekteki saiklerini de izah etmektedir. Bu yüzden Sovyetler Birliği Avrupada harbin bitmesi üzerine, Uzakşarka kuvvetler göndermeğe ve oradaki hazırlıklarını tamamlamağa çalışmış ve nihayet dün harb ilânı kararını vermiştir.

Hulâsa; Alman harbinin son bulmasile Sovyet - Japon andlaşması da iflâs etmiş ve Sovyetler Birliği Japonyaya karşı olan harbe katılarak bu harbin de süratle ve kesinlikle kazanılmasına imkân verecek bir vaziyet almıştır.

Rusya Oniki adayı istemiş

Paris 8 (a.a.) — Potsdam konferansı çalışmalarına dair olan tebliğde zikredilmiyen ve fakat üç büyükler arasında, hiçbir neticeye iktiran ettirilmeksizin müzakere edilen mevzular arasında bilhassa Italya imparatorluğunun âtisi ve Oniki adanın vaziyeti gibi meseleler bulunmaktadır. Sovyet hükûmetinin Oniki adanın idaresini kontrol etmek istediği ve fakat Ingiltere hükûmetinin bu adalarda Yunan hükûmetinin kurulmasına taraftar olduğu söylenmektedir.

Zonguldak Belediyesinin gösterdiği dikkatsizlik

— Baştarafı 1 inci sahifede —

adını anmak ve hatırasını yaşatmak için yapılan ve gerek halkın, gerek işçinin istifadesini temin eden parkın yerini bu suretle kısmen bir kahve, kısmen de bir halâ almış bulunuyor. Işin daha acı tarafı, orta yerdeki emniyet lâmbası heykeli de sökülerek kaldırılmıştır.

Bu durum karşısında, Zonguldakta çıkan «Ocak» gazetesinin «Halâ mı, anıt mı?» başlığı ile yazdığı yazı, Zonguldak ileri gelenlerinin dikkat nazarlarını çekmiş ve halânın yıktırılması için gerek belediyeye, gerek daha yüksek makamlara müracaatler yapılmıştır. Yapılan müracaatlere belediye «Halâ için yer seçmek salâhiyeti belediyenindir» gibi sudan cevablar vermiştir ve inşaat, halkın ve basının itirazlarına rağmen bütün hızile devam etmektedir.

Bugün, Zonguldaktaki Uzun Mehmed anıtı fiilen kaldırılmış bulunmaktadır ve inşaatı yaptıran da, parkı kahve yapılmak üzere kiraya veren de Zonguldak belediyesidir.

Ziya Işık

Çin - Sovyet görüşmeleri başladı

Londra 8 (a.a.) — Moskovadan bildirildiğine göre, Mareşal Stalin dün Çin Başbakanı Dr. Soong ile görüşmüştür. Bu görüşmede Sovyet Dış İşleri Bakanı Molotof, Sovyetler Birliğinin Çin sefiri Petrov, Çin Dış İşleri Bakanı Vang - Şi - Tse ve Çinin Moskova sefiri de hazır bulunmuşlardır.

Silivrikapıda dün geceki yangın

Dün gece saat ikiye doğru Silivrikapıda Ağaçayırında bir evden yangın çıkmış ve kısa bir zamanda büyüyerek etrafı tehdid etmeğe başlamıştır. Yangının geç haber verilmiş olmasına rağmen itfaiye kısa bir zaman zarfında gelmişse de, genişlemiş olan yangını söndürmekte zorluk çekmiştir. Bununla beraber, uzun bir gayretten sonra yangının önünü almak kısmen kabil olmuştur. Gazetemizi makineye verdiğimiz dakikada yangın sönmek üzere bulunuyordu.

ATOM BOMBASI'nın

dayandığı bütün ilmî temelleriyle modern fiziğin en yeni keşif ve teorilerini toplu olarak ihtiva eden

Doçent Dr. Ali Rıza BERKEM'in

MODERN ATOMİSTİGE BAŞLANGIÇ

adlı eserini tevsiye ederiz.

Fiatı 425 kuruş. Üniversite Kitabevi

DÜNYA EDEBİYATINA TOPLU BAKIŞLAR : 6

ALMAN EDEBİYATI

Doç. Dr. BURHANEDDİN BATIMAN

Memleketimizde ilk defa basılan bu eserde başlangıçtan zamanımıza kadar Alman halk efsanelerile klâsik, romantik, realist, natüralist, sembolist ve ekspresyonist sanatkârların eser ve şahsiyetleri incelenmiştir.

Fiatı 200 kuruştur,

REMZİ KİTABEVİ

Bu akşam 21,45 te BÜYÜKADA

PLÂJ Gazinosunda

Halide Pişkin-İhsan Balkır

Tiyatrosu

ARŞIN MAL ALAN

Büyük Kafkas opereti 4 perde,

Zengin kostüm, güzel orkestra.

Hâdiseler Arasında FELEK

Tuhaf tesadüfler

Şu günlerde şuraya buraya telefonlar ediyorum. Bunlardan bir kaçını size nakledeyim. Bakınız durum ne durumda!

— Alo.. Kızım bana önemli işler müdürünü versene!

— Ali Beyi mi?

— Adını bilmem.

— Adını bilmediğiniz adamla görüşülür mü?

Ve biraz sonra bir kaba ses:

— Buyurun!

— Müdür bey!

— Müdür bey bugün gelmedi.

— Muavini yok mu?

— Var ama odasında değil. Her halde dairede olacak.

— Peki iş için kiminle görüşmeli?

— Ne işi?

— Sizin daireye aid bir iş soracağım.

— Yarın sabah on birde telefon etseniz olmaz mı? Şimdi kimse yok!

— İsterseniz olmaz deyiniz ne olacak!

Bir başkası:

— Alo.. Reis beyle görüşmek istiyorum.

— Efendim reis bey Ankarada.

— Müdür beyi verin öyle ise.

— Müdür bey de Vilâyete gitti, komisyona.

— Başkâtib yok mu?

— Başkâtiblik var ama başkâtib yok.

— Ne gibi?

— Yani başkâtiblik münhal beyefendi.

— Dairenin işine kim bakıyor?

— Biz bakıyoruz.

— Siz kimsiniz?

— Dosya memuru Fazıl.

— Size sorsam acaba olur mu? Bütçede fasa fiso karşılığı olarak ne kadar?..

— Beyefendi, çarşamba günü sorsanız.. Çünkü bendeniz..

— Alo... Kuzum efendim şu yeni tesisat hakkında malûmat almak için sizi rahatsız ettim.

— Ben odacı.

— Haa! Öyle mi? Umum müdür bey nerede?

Umum müdür bey mi?

— Evet!

— Burası zatışlar.

— Ne diyorsun kuzum. Bir telefondan anlayan yok mu?

Bir homurtu ve bir kadın sesi.

— Kimi istiyorsunuz?

— Umum müdürü.

— Nâpıcaksınız?

— Salata yapacak değilimya! Görüşeceğim.

— Burada yok.

— Nerede?

— Ne bileyim ben.

— Hoppala! Kızım sen nesin?

— Bayonım bayan!

Hay babana rahmet! Ben seni yaban sandımdı.

— Efendi ağzını topla!.

— Toplayamam!

— Toplayamazsan sus öyle ise.. Çat!

Bütün bunlardan başka.. Bir kaç gün evvel Haydarpaşada İstasyon sahasının üzerine atılan yeni köprünün kaça mal olduğu ve kaç senede bittiği hakkında malûmat toplamak istedim.

Evvelâ Nafıa müdürlüğüne başvurdum. Kimseyi bulamadım. Sonra Köprüler, Yollar mıntaka falan filânına başvurdum.

— Bu bize aid değildir. Demiryollarına sorun, cevabını aldım.

Demiryollarında üç daireye başvurdum. Üçüncüde salâhiyeti kıt, ağzı sıkı bir memurla karşılaştım.

— Köprünün kaça mal olduğunu biz bilemeyiz beyefendi! dedi.

— Canım bir yuvarlak rakam?

— Vallaha bilemeyiz efendim.

— Öyle ise kaç senede yapıldığını?

— Onu da bilen yok. Bizim memurların hepsi yeni.

— Canım kayıd, kuyud yok mu?

— Beyefendi! Siz bunları Ankaradan öğrenseniz.

Yanlış yazıyoruz diye Vekiller öfkelenedursunlar, bir gazeteci için istediği en küçük malûmatı resmî kaynaklardan almak Yerli Mallardan vesika ile pamuklu almaktan yüz defa daha zordur. Çünkü memurlara, gazeteciye haber vermemesi sıkı sıkı tenbih edilmiştir. İçlerinden böyle bir malûmatı vermek isteyenlerin de verecek malûmatı yoktur. İşte yeni köprü meydanda!

B. FELEK

Doğum

Genc rejisörlerimizden Faruk Kençin 7-8-1945 salı günü bir erkek çocuğu dünyaya geldiğini memnuniyetle öğrendik. Ana ve babayı tebrik eder yavruya uzun, sıhhatli ömürler dileriz.

Acı bir kayıb

İsfendiyar oğullarından ve vükelâyı devletten Ahmed Muhtar İtisamî Paşa torunu, âmedi divanı hümayun hulefasından Vahid Beyin oğlu, Galatasaray Lisesinin en eski mezunu

AHMED MUHTAR İSFENDIYAR

Çarşamba gecesi Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Namazı bugünkü perşembe günü öğleyi müteakıb Paşabahçe camiinde kılındıktan sonra cenazesi motörle Kabataş iskelesine getirilerek Feriköy mezarlığına defnedilecektir. Mevlâ rahmet eyliye. Köprüden 10,55 te vapur vardır.

***

Zekâvet Öğet'in eşi, Uzma Yenen ve Nefis Kibar'ın babası, Adnan Yenen ve Ali Kibar'ın kayınbabası Nail Öğet, Feyzi Öğet ve Hadi Öğet'in kardeşi

Dr. İBRAHİM ZATİ ÖGET

füc'eten vefat etmiştir. Cenazesi 9 ağustos perşembe günü öğle namazını müteakıb Teşvikiye camiinden kaldırılarak aile kabristanına defnedilecektir. Çelenk gönderilmemesi rica olunur.

***

Yeşilay cemiyetinden:

Cemiyetimiz ikinci başkanı

Dr. İBRAHİM ZATI ÖGET'i

kaybetmiş bulunuyoruz. Cenazesi 9-8-945 perşembe günü öğle namazından sonra, Nişantaşı Teşvikiye camiinden kaldırılacağından Yeşilay üyelerinin hazır bulunmaları rica olunur.

***

Boğaziçi Lisesi müdürlüğünden:

25 senedenberi okulumuz doktorluğunu büyük bir hazakat, bağlılık ve sevgi ile ifa eden Dr. İbrahim Zati Öğet vefat etmiştir. Cenazesi bugün öğle namazını müteakıb Maçkada Teşvikiye camiinden kaldırılacaktır.

Öğretmen arkadaşların, öğrenci ve mezunlarımızın merasimde hazır bulunmaları rica ederiz.

SIRÇA KÖŞK!..

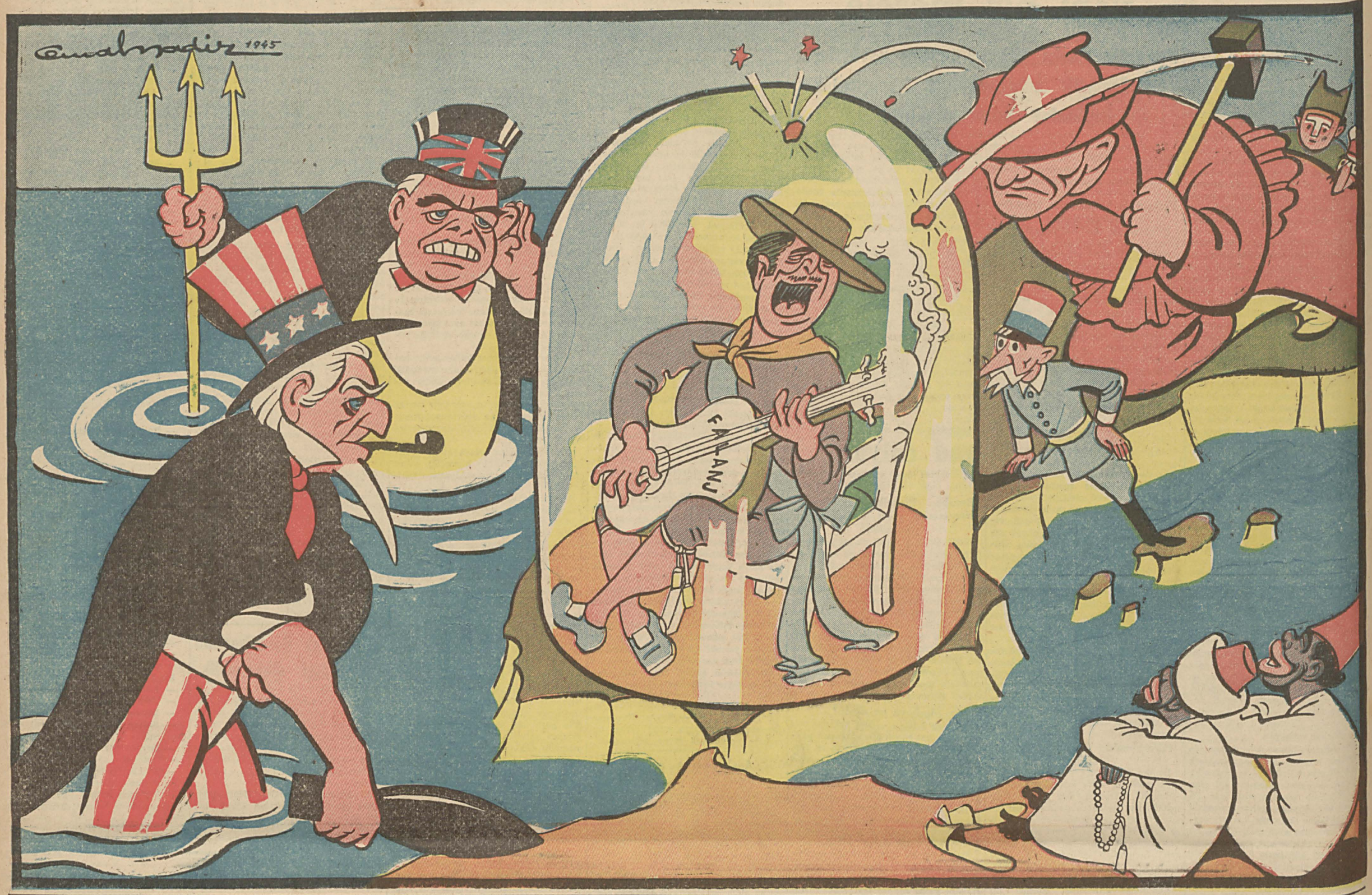

RADYO

Bugünkü Program

7,28 Program	18,45 Müzik (Pl.)
7,30 Müzik (Pl.)	19,00 Haberler
7,45 Haberler	19,20 Geçmiş gün
8,00 Müzik (Pl.)	19,25 Fasıl
★	19,50 Kitab saati
12,29 Program	20,00 Müzik (Pl.)
12,30 Şarkılar	20,15 Rad. Gazetesi
12,45 Haberler	20,45 Şarkılar
13,00 Salon orkes.	21,15 Konuşma.
★	21,30 Müzik (Pl.)
17,58 Program	22,15 Dans mü. (Pl
18,00 Dans orkes.	22,45 Haberler
	23,00 Kapanış

BORSA

İstanbul Borsasının 8/8/945 fiatları

	Kapanış
Londra — 1 Sterlin	5,22
New-York — 100 Dolar	130,50
Cenevre — 100 İsviçre Fr.	30,3255
Madrid — 100 Pezeta	12,89
Stockholm — 100 İsveç Kr.	31,1325

ESHAM VE TAHVİLAT

% 5 faizli ikramiyeliler:

	Alış	Satış
1933 Ergani	24,30	24.30
1938 İkramiyeli	22,—	22,—
Milli Müdafaa	22,—	22,—
D. Yolu İkramiyeli	97.08	97.08

% 7 faizli tahviller:

Sivas - Erzurum I	20,10	20,45
Sivas - Erzurum 2-7	20,20	20,50
1941 Demiryolu I	19,58	19,58
1941 Demiryolu II	20.00	20,00
1941 Demiryolu III	19,75	19,75
Milli Müdafaa I	20,15	20.15
Milli Müdafaa II	19.65	19,65
Milli Müdafaa III	19,82	19.82

Anadolu Demiryolu Grupu:

Tahviller 1-2	64,—	64,—
Hisse senedleri %60	34,—	34,—
Mümessil sened	46,75	—,—

Hisse Senedleri:

Merkez Bankası	144,50	144,50
İş Bankası	15,25	15.25
T. Ticaret Bankası	4,50	4,50
Aslan Çimento	8,85	9.—

• Bu fiattan muamele olmuştur.

SARRAFLARDA ALTIN

	Evvelki	Dünkü
Gulden	35.55	35,35
Reşadiye	37.55	35.35
Küçe	5.55	5.53

UYUZ ve DERİ
Hastalıklarını
DERMOLİV
geçirir

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

Kırklareli İl Daimî Komisyonundan :

1 — Çilingir - Alpullu - Hayrabolu yolunun 4+000—7+000 kilometreleri arasında yapılacak blokaj şose tamiratı işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

2 — Keşif bedeli 13076 lira 50 kuruştur.

3 — İlk teminat 980 lira 78 kuruştur.

4 — İhale 20/8/945 pazartesi günü saat 15 te İl Daimî Komisyon huzurunda yapılacaktır.

5 — İhaleye iştirak edeceklerin ihale gününden en az üç gün evvel İl makamına müracaatle alacakları ehliyet vesikasile Ticaret Odasına kayıdlı olduklarına dair diğer belgeleri hâmil bulunmaları mecburidir.

6 — 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde hazırlıyacakları teklif mektublarını ihale günü saat 14 e kadar İl Daimî Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde verilmiş bulunacaktır.

Postada vukubulacak gecikmeler nazarı itibara alınmıyacaktır. (10419)

İSTANBUL MARANGOZLAR KOOPERATİFİNDEN:

Yeniden üçer kilo gomalak, ikişer düzüne eğe, ağaç vidası, zımpara kâğıdı, kaplama, çelik metre dağıtmakta olduğumuz ilân olunur.

İDARE MERKEZİ: Galata Hazaren caddesi Nazlı han. Tel: 49382.
Satış Mağazası: İstanbul Fincancılar yokuşu üst başında Şark han No. 25

ZEYTİNYAĞI ALAN BAKKALLARA

Ticaret Ofisi Umum Müdürlüğünden:

Ofisimizden zeytinyağı alan bakkalların boş zeytinyağı varillerini mümkün olan süratle depolara geri vermeleri rica olunur. (10468)

HALICILARIN DİKKAT NAZARINA :

6 metre boyunda, 4 metre genişliğinde orta ve kenarlarında serpme güllü iyi bir Isparta halısı satılıktır. Görmek için saat 10 dan 18 e kadar Taksim Abdülhamid caddesi 32 No.ya müracaat.

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Cinsi	Miktarı
Hasır süpürge	300 aded

Camiler için lüzumu olan yukarıda miktarı yazılı büyük boy hasır süpürge pazarlıkla satın alınacaktır. Vermek istiyenlerin birer nümunelerile birlikte Başmüdürlük binasında toplanan komisyonda 10/8/945 gününe raslıyan cuma günü saat 15 te bulunmaları. (10655)

Vize Panayırı

Vize Belediyesinden :

Her sene olduğu gibi bu sene de Yeşil Vizede 24 ağustosta açılacak ve 3 gün devam edecek olan Hayvan ve Emtia Panayırına vatandaşların teşrifleri rica ve geleceklerin her hususta istirahatleri temin edilmiş olduğu ilân olunur. (10524)

SATILIK 10 BİN KİLO ÜZÜM

Acıbadem Örnek Bağı ve Gazinosunun meşhur ve nefis üzümleri toptan satılıktır. Bağ telefonu: 60227.

Satılık TRAKTÖR

Amerikan Katerpillor marka 65 beygir kuvvetinde gazla işler çok iyi vaziyettedir.

Müracaat: NURİ ÖDEN
Nacaran mahallesi 26 sokak No. 77 — ADANA

Aydın Su İşleri Dördüncü Şube Müdürlüğünden:

Eksiltmeye konulan iş :

1 — Dinar kasabası yanındaki Düden bataklığı ikinci kısım inşaatıdır. Tahmin edilen keşif bedeli «33804 lira 14 kuruştur.»

2 — Eksiltme 20/8/945 gününe raslıyan pazartesi günü saat 16 da Aydın Su İşleri Dördüncü Şube Müdürlüğü binası içinde kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler, eksiltme şartlaşması, sözleşme projesi, Bayındırlık genel şartnamesile hususî, fennî şartlaşmaları ve projeleri Aydın Su İşleri Dördüncü Şube Müdürlüğünde görebilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin «2535 lira 31 kuruşluk» geçici teminat vermesi ve bu işin teknik ehemmiyetini de diğer bir işi muvaffakıyetle başardığına dair belgelerile beraber ihale gününden en az (tatil günleri hariç) üç gün evvel yazı ile Aydın Bayındırlık Müdürlüğüne başvurarak bu işin eksiltmesine girebilmek için yeterlik belgesi almaları ve bu belgeyi göstermeleri şarttır. Bu süre içinde yeterlik belgesi isteğinde bulunmıyanlar eksiltmeye giremezler.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat öncesine kadar Aydın Su İşleri Dördüncü Şube Müdürlüğüne makbuz karşılığında vermeleri lâzımdır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (9944)

Caddebostan AYTEN Gazinosunda

BU GECE : GALA GECESİ

Bayan BİRSEN tarafından orijinal Türk Tangoları — Zengin Varyete numaraları — Bay MAZLUM muhtelif monologlar söyliyecektir.

DANS — EĞLENCE — CAZ

İnanlı İnekhanesi Islah İstasyonu Müdürlüğünden :

1 — Islah istasyonu hayvanları için (30) ton çayır otu şartnamesine göre açık eksiltme suretiyle satın alınacaktır. Muhammen bedeli (3,000) liradır. Muvakkat teminatı (225) liradır.

2 — Eksiltme ile 3/8/945 tarihinde Tekirdağı İl Veteriner Müdürlüğünde toplanan komisyona bu iş için hiç bir kimse müracaat etmediğinden (2490) sayılı kanunun (43) üncü maddesine tevfikan eksiltmenin on gün müddetle temdid edilerek 14/8/945 salı günü saat 16 da gene Tekirdağ İl Veteriner Müdürlüğünde ikinci eksiltmesi yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye girecekler kanunî vesikalarını ve teminat makbuzu veya banka mektubile Tekirdağı İl Veteriner Müdürlüğünde teşekkül eden komisyon reisliğine müracaatleri.

4 — Evsaf ve şartnameleri Depo Müdürlüğünde ve Tekirdağı İl Veteriner Müdürlüğünde mevcuddur. (10599)

BULANA MÜKÂFAT

4 ağustos 1945 cumartesi günü, ilk sahifesinde Marcel Morissen ismi yazılı adreslerle dolu bir ceb defteri kaybolmuştur. Bulup Taksim, Ayazpaşa, Ayazpaşapalas 2 No. ya getirene mükâfat verilecektir.

İstanbul Milli Korunma Savcılığından:

İlâm: 43-238

Fazla fiatla kumaş satmak suretile milli korunma kanununa muhalefetten suçlu Ist. Yüksekkaldırım Atabek sok. 5 No. da oturur, seyyar satıcı Hayim oğlu 1331 doğumlu Menahem Meden hakkında 3005 sayılı kanuna tevfikan Istanbul 1 No. li milli korunma mahkemesinde yapılan duruşma sonunda: Suçlunun sabit görülen fiilinden dolayı hareketine uyan milli korunma K. nun muaddel 32-8, 59-3-4, 63 üncü maddelerine tevfikan beş lira ağır para cezasile tecziyesine, kumaşın musaderesine ve hükmün kat'ileştiğinde neşrine dair mezkûr mahkemeden verilen 22-2-943 tarih ve 43-179 sayılı karar kat'ileşmekle ilân olunur. Cumhuriyet gazetesile neşrolunacaktır. (10652)

OPERATÖR
Dr. İSMAİL TİMUR
Doğum ve Kadın Hastalıkları Mütehassısı.
Bakırköy Doğumevi Başhekimi.
Fatih, Haydarbey sokak No. 25-27
Kaymakamlık yanında. Tel: 23125.

Kayıb

1941 senesine aid defteri kebir, yevmiye, bilânço, kasa, dosya faturası, muhabere ve satış faturası 7/8/945 günü Şişli-Tünel tramvayı içinde zayi edildi. Getiren memnun edilecektir.

Galata, Kürekçiler, Küçük Yeni han No. 2 de Norayer Basmacı

NEOGAL
UYUZ ve CİLD
Kaşıntılarının ilâcı

Maraş Pazarcık P. T. T. Şefliğinden :

1 — Maraş - Pazarcık - Yenişehir Merkezinde inşa edilecek 20909 lira 63 kuruş keşif bedelli P. T. T. binası 1/8/945 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Eksiltme 20/8/945 pazartesi günü saat 15 te Pazarcık P. T. T. Şefliğinde toplanacak Komisyon marifetile icra edilecektir.

3 — Buna aid şartname, proje ve diğer evrak parasız olarak P. T. T. Şefliğinde görülebilir.

4 — Muvakkat teminat 1568 lira 22 kuruştur.

5 — İsteklilerin kanuni evsafı haiz olduklarına dair Nafıa dairelerinden almış oldukları vesika ile birlikte muvakkat teminat akçelerini yatırdıklarına dair makbuzları teklif mektublarının verilmesinden bir gün evvel ibraz etmeleri lâzımdır.

6 — Teklif mektublarının ihale günü olan 20/8/945 cumartesi günü lâakal saat 11 e kadar verilmiş olması şarttır.

7 — Bu hususta fazla malûmat almak istiyenlerin Pazarcık P. T. T. Şefliğine müracaatleri lâzımdır. (10302)

KALORİFERLİ GÖNLÜFERAH LÂLELİ OTELİ AÇILDI

İkinci sınıf konforu havi, Marmaraya nazır bahçeli, üçüncü sınıf tarife tatbik edilir. Pansiyonun otele çevrildiği tebliğ yerine geçmek üzere taşrada bulunan pansiyon müşterilerimize ilân olunur.

Lâleli Şairhaşmet sokak 43. No.

Yatılı Ebe Öğrenci Yurduna Kabul Şartları

İstanbul Yatılı Ebe Öğrenci yurduna girmek istiyenlerin kabul şartları şunlardır:

1 — Yaşı 18 den aşağı 30 dan yukarı olmıyacak; orta okuldan pekiyi ve iyi derecede mezun olacak; gerek tahsilini, gerek ileride mecburi hizmetini yapmağa engel bir hastalığı veya arızası bulunmıyacaktır.

2 — Isteklilerin, dilekçelerini, aşağıdaki vesikaları ile birlikte 15 eylül 1945 tarihine kadar Sağlık ve Soysal Yardım Bakanlığına göndermeleri lâzımdır.

3 — Dilekçe ile gönderilecek vesikalar:

A) Nüfus hüviyet cüzdanının tasdikli sureti,

B) Mezun bulunduğu okul diplomasının aslı (imtihanlarını verdikleri halde diplomalarını henüz ellerine almamış olanlar, orta okul müdürlüğünün diploma derecesini gösteren fotoğraflı ve resmi mühürlü bir vesikasını göndereceklerdir.)

C) Iyi hal sahibi ve hiç evlenmemiş olduğunu gösteren, mahallî hükümetçe tasdik edilmiş ilmühaber,

D) Üç tane vesika fotoğrafı,

E) Aşağıda yazılı hastanelerden alınmış ve basılmış örneğine uygun, üstünde tadsikli fotoğrafı bulunan bir sıhhat raporu (bu rapor hastane başta-biblikleri tarafından zarflanarak mühürlenecekitr).

Muayene yapılacak hastaneler: Ankara, Sıvas, Erzurum, Diyarbakır, Haydarpaşa Nümune hastaneleri, Istanbul Çocuk hastanesi, Izmir, Bursa, Konya, Adana, Samsun, Balıkesir, Aydın memleket hastaneleridir. Isteklilerin hastanenin bulunduğu yerlerdeki Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüklerine bizzat müracaat etmeleri lâzımdır.

F) Örneği aşağıda gösterilen notrlikçe tasdik edilmiş bir taahhüd senedi.

Taahhüd senedi örneği

Yatılı Ebe Öğrenci yurduna kabul edilerek Istanbul Ebe Okulunda okuyup çıktıktan sonra Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının göstereceği yerde beş yıl müddetle hizmet edeceğimi ve bu hizmeti tamamen yapmadığım veya tahsil sırasında sıhhî sebebler dışında yurddan çıkarıldığım, yahud yurdu terk eylediğim takdirde kendim için hükûmetçe yapılan masrafları ödemeği ve bu taahhüd senedi mucibince benden istenilen paralar için ödemek mecburiyetinde olduğum tarihten itibaren % 9 faiz yürütülmesini kabul ve taahhüt eylerim;

Açık ev adresi

Yukarıda adres ve hüviyeti yazılı olan ın bu taahhüdname mucibince faizile birlikte ödemek mecburiyetinde bulunduğu her ders yılı için 550 lira olmak üzere bütün tahsil müddeti için cem'an 1100 liraya kadar parayı nizamî faizile beraber borçlu ile birlikte müteselsil kefil ve müşterek müteselsil borçlu sıfatile ödeyeceğim.

Kefilin meslek veya mesguliyeti

Temelli açık adresi

(10612)